

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 50 —
pol leta 25 —
četrt leta 13 —
na mesec 4 50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55 —
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 60 —

V vrašanjem glede in eritov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Opisništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in v praznike.

Inserti se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parče in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insertih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48 — | četrt leta 12 —
pol leta 24 — | na mesec 4 —

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Parlamentarne počitnice.

Zbornica je včeraj votirala novi vladi proračunski provizorij in vojne kredite ter se je na to odgodila na nedoločen čas. Sestala se bo zopet še le v jeseni in takrat hoče baron Hussarek nastopiti z novim političnim načrti in če treba, z novim kabinetom.

Baron Hussarek je nastopil včeraj s kratkim programatičnim govorom, ki je, kakor ga je poslanec Stanek karakteriziral, poln polkega birokratizma. In vendar. Po strašnih seidelijadah se čitajo besede novega ministrskega predsednika kot prava državniška izpoved — tako velik je razloček med teatralično nemškonomacionalnimi tiradami sedanjega ravnatelja kabinete pisarne in previdnimi stavki njegovega naslednika. O Hussarekovem nastopnem govoru ne bomo pisali obširnejšega komentarja. Kar se da o njem povedati, to je na sijajen način storil včeraj načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in gospod ministrski predsednik skuša, kakor sledi iz najnovejših vesti, ki pripovedujejo o njegovem paktu z nemškimi radikali, brez odloga dokazati, da so besede nekaj drugega nego dejanja. Mi tudi od njegove vlade ne pričakujemo ničesar. Eno besedo, ki jo je izpregovoril baron Hussarek, pa bi radi podčrtali in bi radi verjeli, da ni bila zlagana. Namreč o lojalnosti. Baron Hussarek je govoril o lojalnih nasprotnikih. Ako se bo v svojem poslovanju držal vsaj tega elementarnega načela vladine politike, bo znatno olajšal položaj. Lojalnost pa bo treba dokazati in pri nas je za to nešteto prilik.

Baron Hussarek se je izognil tudi besedi o nemškem kurzu. Ne pričakujemo, da bi nova vlada starih ministrov se le za pičico odmaknila od nemških tradicij svojih predhodnic, beležimo pa to izpustitve kot dokaz onega spoznanja, ki ga Nemec označuje v svoji silajni morali z besedami: So etwas tut man, aber man sagt es nicht. . . .

Zbornica je odšla na počitnice. Vlada bo imela čas, da v marsičem dokaže, je-li res hoče biti boljša — to se pravi v tem slučaju — pametnejša in treznejša nego gospod Zaletel-Seidler.

Proračunski provizorij sprejet.

Dunaj, 26. julija.

Neposredno po svojem nastopnem govoru je dobil novi ministrski predsednik baron Hussarek šestmesečni proračunski provizorij ter vojne kredite in zbornica se je odgodila do jeseni.

Parlamentarni krogi so z veliko radovednostjo pričakovali, kako se bo baron Hussarek odkrival Seidlerjeve frazerske dedščine. Prvi vtis njegovega govora je bil, da se ni nespretno potegnil iz afera. Novi ministrski predsednik, velik, močan mož, je čital svoj programni govor z naglasom notranjega prepričanja in nikdo se ni mogel ubraniti po žalostnem spominu na Seidlerja, da ne bi priznal, da je zopet enkrat na čelu vlade mož, ki ima nekaj lastne volje. Zbornica je poslušala barona Hussareka molče in šele ko je apeliral na parlament, je prišlo v zbornico življenje. Pojavil se je bledolični poslanec Teufel, ki daje duška svojem razočaranju. Ministrski predsednik obeta pravičnost vsem narodom. Posl. Teufel začne vpit: »Kje je ostal nemški kurz? Ta svoj program lahko izvedete z desnico!« Pantz mu sekundira. Čehi in Jugoslovani se smejejo, Nemci molče. . . . Nekaj Poljakov aplaudira Hussareku. Trije gratulanti, med njimi poslanca Langenhan in Redlich, stiskajo Hussareku roko. Jugoslovani in Čehi so ostali ves čas govora mirni, samo poslanec Lisy odgovarja z ironičnimi medklici poslancu Teufelu. . . .

Posebno učinkovit je bil govor načelnika Jugoslovanskega kluba, ki je v izredno plastični obliki in z veliko zgovornostjo dokazal nemogućnost, da bi Jugoslovani glasovali za proračunski provizorij. Jugoslovani, Čehi in Poljaki so dr. Korošcu burno pritrdjevali.

Zanimivo je bilo glasovanje. Jugoslovanski klub je bil razen petih obolenih članov polnoštevilno navzoč. Šesteršičev prostor je bil prazen. Za proračunski provizorij so glasovali Poljaki, nemški krščanski socialisti, nemški

liberalci, nemški nacionalci ter nemški radikali, izvenredni poslanca Teufel in Humerja ter skupino centurama poslancev vitezja Pantza. Proti proračunu so glasovali Čehi, Jugoslovani, Ukrajinci, nemški socialni demokrati in 8 italijanskih poslancev s poslancem Concijem na čelu. Nemški radikali so še včeraj sklenili glasovati proti proračunu, pozneje pa so svoj sklep izpremenili. Pravi se, da je ministrski predsednik nemškimi radikalcem dal razne obljube in da jim je med drugim obljubil ustanovitev okrožnega glavarstva v Lito-mericih in v Pragi že s 1. septembrom, ustanovitev ostalih okrožnih glavarstev pa najkasneje 1. januarja 1919. Obljubil jim je dalje ustanovitev okrožnega sodišča v Trutnovu, takojšnjo ustanovitev okrožnega glavarstva v Kralupih, razdelitev deželne upravne komisije na Češkem, odstranitev grofa Schönborna iz te komisije in razdelitev davčno-kazenskih okrožij. Pri glasovanju je glasovalo 215 poslancev za proračun, proti proračunu pa 196 poslancev.

Seja je bila zaključena ob 1/27. zvečer. Prihodnja seja se bo sklicala pisмено.

Dunaj, 26. julija.

Začetkom današnje seje poslanski zbornice je bil prečitan dopis glede izpremembe vlade. Nato je ministrski predsednik baron Hussarek predstavil zbornici novo vlado ter izjavil:

PROGRAM BARONA HUSSAREKA.

V resnem času se lotevamo svoje naloge. Silna vojna daje vsem javnim nastopom svoj značaj ter ukazuječ predpisuje cilje političnemu delovanju. Gre za to, da izsilimo uspešni konec te strašne borbe v trdni zvezi s starim zaveznikom Nemčijo, s katero nas vežejo vedno visoko vpošte-vane, v ognju in boju utrjene in še ožje za bodoči čas miru neraztrglive vezi prijateljstva in zvestobe (pohvala) ter skupaj z ostalimi hrabrimi zavezniki, ki nam jih je prinesla ta vojna; gre za to, da po oni hudi preizkušnji pridemo vsled brezprimernega junaštva naših hrabrih armad do častnega mira, glede katerega so poklicani državni centralni držav-že večkrat nedvoumno izrekli svoje namene, ki nikogar ne ogrožajo, temveč hočejo splošno spravo narodov. (Pritrjevanje.) Vlada bo zastavila vse svoje sile, da bo, kolikor ji je mogoče, doprinesla za doseg tega zaželjenega cilja, za kar pa razvoj moči na zunanji sam ne zadostuje, marveč je treba nič manj tudi notranje sile in zbravnosti. (Tako je!)

Da se to doseže, bi bil neobhoden predpogoj stalno ustavno sodelovanje z zakonito poklicani zastopniškimi korporacijami, česar se bo vlada neizpodbitno držala. (Živahno odobravanje.)

Svojo prvo in neposredno nalogo vidimo v odstranitvi stanja ex lex ter prosimo visoko zbornico, da votira proračunski provizorij. Ne zahtevamo tega kot dokaz zaupanja, ki ga hočemo še le s svojim delom zaslužiti, marveč smo mnenja, da naj parlament dovolji to sebi samemu, prebivalstvu, ki želi sodelovanje svojih zastopnikov z nositelji izvršne oblasti in državi, ki ima ravno sedaj pravico do rodne zagotovitve svojega gospodarstva. (Klici: Tako je!)

Preko te parlamentarne trenutne potrebe bo v prihodnosti šlo za to, pripraviti razbistriitev in ureditev onih velikih vprašanj, ki se postavljajo že dolgo na pot mirni in urejeni kontinuiteti našega ustavnega življenja ter so med vojno dokazala neodložljivost svoje rešitve: mislim velike razvojne probleme narodnostnega življenja v državi, ki se morejo odločiti samo v okviru monarhije in potom poklicanih izvoljencev. (Pritrjevanje.)

Vlada smatra najprej za svojo dolžnost delati neprestano na tem, da ustvari atmosfero zaupanja, v kateri bo mogoče potem pod njenim vodstvom korak za korakom premagati številne in komplicirane naloge z jamstvom za njih trajanje.

V ozki zvezi s tem stoji problem časa primerne upravne reforme, ki si ga mislimo potom obsežnega priključanja interesentov k nalogam uprave, samo osebi umevno ob vsem varovanju trdnosti in enotnosti uprave. Na tej poti bi se po našem mnenju obnem ustvaril predpogoj, da se doseže

tudi za marsikatero panogo popuščanje napetosti ter bi se omenjena vprašanja odprla mirnemu razmotrivanju brez predsodkov in kočno tudi rešila.

Nič manj mora ostati zagotovljeno stalno sodelovanje državnega zbora v zadevah prehranjevalne službe. (Medklici.) Prehranjevalno vprašanje se je pod naravnim ovirajočim učinkovanjem dolge vojne, zlasti z ozirom na gospodarstvo vsled oviranja prometa tudi na stalnem preskrbovanju, predvsem pa pod pritiskom od sovražnikov prične izstradalne blokade, izpremenilo v pravo eksistenčno vprašanje vsega prebivalstva. (Medklici.) Ravnotako pozornost bo treba posvečati tudi preskrbi prebivalstva in industrije s kurivom. Prav poseben pomen pa ima neodložljiva ureditev financ. Iz početka je ta problem pred trenutnimi potrebami vojne časa stopenj v javni sodbi v ozadje, sedaj pa je polagoma dobil take dimenzije, da je od njega pravilne energične in hitre rešitve odvisna usoda vseh slojev družbe in vsakega posameznika.

Ravnotako je potrebno tudi sodelovanje državnega zbora za vevleznost delo gospodarske obnovitve. Mislim si to na najširši bazi ter imam tu pred očmi ravnotako ustvaritev zanesljivih, ekonomično zdravih predpogojev za celotno produkcijo, za industrijsko kakor tudi za zelo utesnjeno in ovirano poljedelsko produkcijo, kakor tudi obnovitev zadovoljivih življenjskih pogojev za vse prebivalstvo, zlasti za vsled materialnih učinkov vojne najtežje prizadeti srednji stan, ter v okviru te splošne obnovitve nadaljni razvoj socialnega skrbstva. (Kakor ga in sicer z vso pravico zahteva etična zavest kot protislužno državi za požrtvovalni nastop širokih slojev na fronti in doma. Silno mnogo dela nas čaka.)

Visoka zbornica! Prinašamo s seboj neomajno vero na sijajno bodočnost naše države, prinašamo s seboj trdno voljo zbrati niene bogate sile za službo takih najplemenitejših nalog bodočnosti. Stremiti moramo za tem, da ustvarimo podlago skupnega, zaupanja polnega dela z visoko zbornico, kar se ne more zgoditi brez obojestranske odkritosti in iskrenosti. V tej smeri se obračamo najprej do onih skupin, ki so si ohranile svoje principijalno stališče od prej in so stale ob strani državi, ki je borila svoj najtežji boj, ter si pred očmi tudi sami dolžnosti, ki nam jih nalaga to preizkušeno razmerje. Radi pa bi dosegli tudi pri onih, ki zavzemajo odklanjajoče stališče, vsaj ono mero zaupanja, katero si morejo lojalni nasprotniki drug drugemu priznati. Vrhovno vodilo pa mora biti in ostati pravično proti vsem, proti vsakemu narodu in proti vsaki socialni skupini. (Poslanec baron Pantz: »Kje je nemški kurz?« Poslanec Teufel: »Kje je nemški kurz, ki ga je Seidler proglasil?« Živahni protiklici pri Čehih, neprestani medklici poslancev Pantza in Teufela, nemir, predsednik zvonji in prosi za mir.) Ne stremimo po velikem osebnem uspehu, čutili pa se bomo srečne, če nam bo dano izvršiti del velikanske naloge, ki jo zahteva čas od naše domovine in če bo naše delo uspelo. (Živahno odobravanje. Ministrskemu predsedniku čestitajo.)

Predsednik prekine sejo, da se vrši konferenca načelnikov strank.

Po zopetni otvoritvi zbornice je prišla na razpravo nuina interpelacija ruskih poslancev zaradi neratificiranja brest-litovskega mira z Ukrajino.

Pri glasovanju je bila nučnost odklonjena.

Zbornica preide nato k prvi točki dnevnega reda: drugemu branju proračunskega provizorija. Predsednik dr. Gross naznanja, da proračunski odsek v določenem času ni predložil poročila, in imenuje zato ex praesidio za poročevalca posl. dr. Steinwenderja. Porocjevalc dr. Steinwender izjavlja med drugim: Po štirih vojnih letih še vedno nimamo rednega proračuna. Provizorij sam pa je bil vložen prepozno. S tem, da si parlament sam onemogoči kontrolo, zakrivi izgubo ne samo milijonov ampak celih milijard. Vojništvo gospodari, kakor da bi bili največji bogataši. V službi drže na tisoče ljudi, ki niso sposobni za fronto ali ki bi jih bilo treba vsled visoke starosti že davno odpustiti. Porocjevalc predlaga, naj se vlada pooblasti, da ukrene vse potrebno za naknadno pobiranje novih davkov od 1. avgusta t. l. naprej, ako bodo predloženi davčni zakoni jeseni sprejeti. Naša bodočnost je tako temna, da v primeri z njo sprememba vlade ali celo izločitev parlamenta ne igra nobene vloge. Pravo

mnenje prebivalstva se kaže v tem, da glasuje skoro polovico zbornice proti proračunu. Kljub temu priporoča govornik sprejetje provizorija.

IZJAVA NAČELNIKA ČESKEGA SVAZA.

Načelnik Češkega svaza poslanec Stanek je pričel svojo izjavo v češkem jeziku ter izjavljal, da je nastopni govor novega ministrskega predsednika vseboval samo polke besede avstrijskega birokratizma, ki se izkazujejo potem navadno kot direktni nemški kurz. Glede mirovnega stremjenja smo slišali samo dve besedi, in sicer besede »časten in primeren«. Ministrski predsednik je pozabil dostaviti še besede »brez aneksij in z zadovoljstvom vseh narodov.«

V nemškem delu svojega govora je poslanec Stanek izjavljal: Narod, čigar življenje ne izvira iz lastne korenine, narod, ki ne živi ob lastnem proizvajanju, narod, ki je navezan na vladno pomoč in na vladne priklade, ki je gostač, kateremu dajemo danes hrano in ga vržemo jutri pred vrata, kakor se je to ravno zgodilo, narod, ki dobi svojo eksistenco iz tujih sokov, ni vreden, da živi. Češki narod je postal velik in močan iz sebe samega, češki narod je vzrasel kljub neugodnim razmeram, kljub protivnosti in sovražnosti dunajske vlade. Češki narod se ni vklonil kratkovidnosti dunajske vlade. Ta vlada naj ne misli, da bo omeščala češki narod s persekucijami, z ustavljanjem čeških časopisov, s prepovedmi zborovanj, z razpusti društev in z rjastim orožjem iz zastarelega arzenala davno minulih časov in metod.

Češko-slovaška država je dejstvo, ki se ne da zadržati. O tem naj si ne delajo niti tu, niti v Budimpešti nobenih napačnih misli. Obzlausujemo, da trati madžarska država namesto da bi konsolidirala svoje socialne in politične moči, te svoje moči v boju proti samo ob sebi umevni zgodovinski in naravni, edino možni evoluciji narodnostnega principa. Noben Slovan ne bo ogrožal suverene in neodvisne madžarske države, ki bo omejena na madžarski narod sam. Na našem etničnem ozemlju ne bomo nikdar v češko-slovaški državi kompromitirali svoje države s tlačanjem madžarskih manjšin, kakor se to vrši napram češko-slovaškim manjšinam po madžarski raznarodovalni politiki.

Za mirovno vprašanje je imel ministrski predsednik samo kratke besede, ki smo jih že prej in dostikrat bolj jasno slišali z ministrskih sedežev.

Mi korakamo ne oziraje se na desno in na levo skozi personalne izpremembe v kabinetu brez bojazni svoj pot naprej. Vse nas navdaja sveti ogenj navdušenja za svoj narod, zavest zmage, ki mora priti, želja po solncu svobode in samostojnosti, ki že pošilja svoje žarke. (Pritrjevanje in ploskanje.) Kljub temu vlada danes nemški kurz, kljub temu mislijo Nemci, da se bo aritmetika njim na ljubo spreminila tako, da bo 35 odstotkov prebivalstva vladalo nad ostalimi 65 odstotki, ker teh 65 odstotkov ne tvorijo enote. Nemci naj bi brali izjave z dne 30. maja 1917. Zastopniki strank drugih narodov so si edini v misli, da morajo doseči svobodo in samostojnost. To samostojnost bodo vsekar dosegli tako Čehi - Slovaki, kakor Jugoslovani in Poljaki.

Poslanec Okunievskij: »Kje so ostali Ukrajinci?«

Poslanec Stanek nadaljuje: Razčunali so na naklonjenost vlade. (Govori in medklici s strani poslancev Okunievskega.)

Poslanec Stanek nadaljuje: Sedaj so Ukrajinci izgubili naklonjenost vlade. (Medklici: In postali so zopet opozicijski! Smeh.)

Končno opozarja govornik na dogodke v Nemčiji, ki jasno dokazujejo, da je dobila stranka aneksionistov v Nemčiji premoč, ki je že brest-litovskemu miru pritnila svoj pečat. Zato zahteva, da naj poslanska zbornica izreče, da odklanja Avstro-Ogrska to aneksionistično in imperijalistično politiko, da se ji protivi in da hoče iti svoja pota, ki bodo dovedla do hitrega konca vojne in do sklepa demokratičnega mira. (Živahno odobravanje. Govorniku čestitajo.)

Posl. Hauser (kršč. soc.) izjavlja, da bodo glasovali njegovi pristaji za provizorij, kakor zelo tudi obzlaus-

jejo, da je moral Seidler odstopiti. Protestira proti nasilnostim militarizma in zahteva odpomoč od vlade.

Posl. baron Pantz (nemški centrum) pobija nazore ministrskega predsednika, da bi državna stranka ne smela glasovati pod nobenimi pogoji proti proračunu. Smešno je, da se član Stürgkhovega kabineta izjavlja proti \$ 14. Nemški narod se čuti globoko užaljenega, ker ga je baron Hussarek v svojem nastopnem govoru tako prezrl.

Poslanec Tertil (poljski klub) naznanja, da bodo glasovali Poljaki za šestmesečni roračun in za državne potreščine, ker upajo, da si bo znala nova vlada dobiti zaupanje Poljakov s spoštovanjem zakona, z obljubljenim enakopravnostjo in z vpoštevanjem narodnih, političnih in gospodarskih zadev avstrijskega prebivalstva.

Poslanec dr. Ofner bo glasoval s svojimi pristaji samo za trimesečni provizorij.

Govor načelnika Jugoslovanskega kluba.

Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec je izjavljal:

Slovenski: »Visoka zbornica! Govor ministrskega predsednika moramo soditi predvsem po tem, kako se je on postavil nasproti našemu vprašanju. Konstatiram, da baron dr. Hussarek ni preklical stališče nemškega kurza, čeravno ima še vse ministre, ki so ta kurz podpirali. Dalje moramo konstatirati, da je v mirovnem vprašanju zavzel čisto napačno stališče, ko pravi, da hočemo mir izsiliti. Celotno naše državo so se našli politiki, ki smatrajo tak mir za nemogoč. Zato vidimo v našem ministrskem predsedniku enega izmed onih mož, ki ne vidijo gorja, ki ne vidijo bede, ne vidijo solza in krvi, ki teče med našim narodom. Iz tega stališča bomo tudi izjavo ministrskega predsednika presoiali. (Odobravanje pri Jugoslovanih.)

Govornik nadaljuje nemški: »Visoka zbornica! Imam nalogo izjaviti se o stališču, ki ga zavzema Jugoslovanski klub nasproti novemu ministrskemu predsedniku in to stališče kratko utemeljiti. Ta naloga mi ni težka. Novo ministrstvo je sestavljeno iz novega ministrskega predsednika in iz starih resortnih ministrov, izvenredni oba poljska ministra. Oba dela tega ministrstva sta nam dobro znana. Novega ministrskega predsednika poznamo že iz ministrstva Stürgkh, ki je prineslo narodom vojno in je potem tem narodom s pomočjo \$ 14. zamašilo usta. (Tako je.) In če smo iz njegovih ust slišali priznanje k parlamentarizmu, potem pravimo k temu: »Slišim blagovest, a nimam vanjo vere.« (Pritrjevanje.) Ravno isto smo slišali v začetku tudi od ministrskega predsednika Seidlerja, a smo pozneje izvedeli, da zna tudi drugače.

Mi Jugoslovani pa pomnimo novega ministrskega predsednika posebno še radi tega, ker je s tedanjimi kolegi pod Stürgkhovim ministrstvom dobro vedel za vsa preganjanja, katera je moral naš narod v začetku vojne pretrpeti. A kolikor nam je znano, ni imel niti poguma, niti srca preskrbeti po nedolžnem preganjanju žrtvam od strani države zadoščanja.

Ti dogodki v začetku vojne na našem jugu nas nepozabno pečejo v dušo. Do danes niso še izdatno preiskani, a še manj popravljani.

Toča, gospoda moja, tudi resortne ministre, ki so se predstavili skupno s predsednikom v zbornici, dobro poznamo. Z izjemo dveh so vsi vzeti iz ministrstva, ki je proglasilo nemški kurz kot vodilo in zve-zo za vsako avstrijsko vlado in ki je označilo edino le nemški narod kot hrbenico te države. Nobeden teh ministrov ni niti najmanje skušal protestirati proti takemu vladnemu principu, nobeden izmed njih se ni odstranil iz kabineta, ki je postavil za vse narode tako žaljiv program. Vsi skupaj so bili v sporazumu z vitezom Seidlerjem in so tudi pošteno v tem zmislu sodelovali. Kajti govori odstopivšega ministrskega predsednika in njegovih pomagačev niso bili prazne besede in fraze. Dejania so v tem slučaju šla še celo pred besedami. (Medklici: Res je!) Mi Jugoslovani to hudo občutimo. Poslanecem je pri nas zabranjeno, da se prosto in neovirano pogovore s svojimi volilci o najkraj-

nejših vprašanj. Zandarji in vojaštvo jim to branijo. Časopisna cenzura nam ne dovoljuje, da razpravljamo o najmu-nejših in najaktualnejših narodnih in gospodarskih vprašanjih. Kadri slovenskih polkov se premeščajo v tujino, kjer naša fantje stradajo. Po nedolžnem in protizakonito so bili kaznovani pri nekem kadru naši ljudje. Našim fantom na fronti in sploh vojakom je zabranjeno naračevanje in čitanje narodno pisanih listov. V istem času, ko se izganja slovenski uradniki iz domovine, raste ošabnost tujih uradnikov in njihova sovražnost proti jugoslovanskemu ljudstvu do neznošnosti. Nositelji tega nam sovražnega na zatiranje in tlačnje jugoslovanskega naroda naperjene kurza še vedno sede na vladnih klopih. To nam je dokaz, da kurz preganjanja in zatiranja Jugoslovancev ostane še nadalje. Toda, gospoda moja, čim bolj je narod zatiran, tem bolj hrepeni po svobodi! (Živahno pritrdjevanje.)

S ponosom, radostjo in zahvalo moramo izreči našemu jugoslovanskemu narodu vse priznanje. Taka zasledovanja niso uklonila našemu narodu duha, marveč mu utrdila odpornost, mu dvignila pogum in poglobila njegovo hrepenenje. (Živahno odobravanje.) Sploh moramo vsem morebitnim zlobnim govoricam nasproti ugovoriti, da je misel ujedinitvenja Slovencev, Hrvatov in Srbov na temelju samoodločbe v svobodni državi obšla vse plasti našega naroda.

Ob tej priliki in v tej izjavi pozdravljamo izjavo naših tovarišev v hrvatskem saboru, ki so tudi iz svoje strani povedali odkrito mnenje Hrvatov in Srbov v kraljevini Hrvatski. (Živahno odobravanje in plaskanje.) Zahvaljujem se tudi Srbom. Hrvatom in muslimanom v Ercegovski, ki so kljub izločenju ustave in izrečnim trpljenjem vsled od oblasti hudo zamerjene in pomankljive ljudske prehrane, vključno hudemu pritisku, s katerim so jih snubili iz Budimpešte, zvesto vztrajali na ideji, da mora dobiti ujednjeni narod Slovencev, Srbov in Hrvatov lastno državno življenje. (Živahno odobravanje in plaskanje.) In kar se tiče Slovencev, se niti po započetih preganjanjih, niti po intrigah, insceniranih od vlade s pomočjo protinarodnih elementov, ne bodo dali odvrniti od edine prave smeri in bodo delali naprej v tesni, bratski in neločljivi zvezi s Srbi in Hrvati, dokler ne dosežemo popolnega jugoslovanskega zedinjenja jugoslovanskega naroda. (Živahno odobravanje.)

Vsako vlado bomo presojali po tem, kako stališče zavzema napram osvoboditvi jugoslovanskega naroda od vsake tuje nadvlade. Podpirali bomo samo tisto vlado, ki nam prinese mir, kruh in popolno svobodo. Glasovali bomo proti predloženi proračunski provizoriji. (Živahno odobravanje pri slovenskih strankah; govorniku čestitajo Jugoslovanci, Čehi in mnogi Poljaki.)

Poslanec Evgen Lewicki izjavlja, da bodo glasovali Rusini proti proračunski provizoriji in proti državnim potrebščinam, ker smatrajo odstop grofa Czernina in vit Seidlerja za dokaz, da se nagiba avstrijska politika zopet na stran Vsepoljakov.

Poslanec Simionovici naznana, da bodo glasovali Rumunci za vlado, posl. Glominski (Vsepoljak) pa, da bo glasovala njegova stranka proti. Poslanec dr. Sylvester (nemški nacionalni) pravi, da je program min. predsednika slaboten, brez življenja in prave vsebine. Od avstrijske vlade je imel dosedaj samo Seidler tak program, da so ga lahko Nemci pozdravili.

Poslanec Hummer pozivlja nemške stranke, naj intermezso Hussarekove vlade po možnosti prikažejo in pravi, da bo glasoval proti proračunu, pač pa za vojne kredite.

Poslanec dr. Waldner (nemški agrarec) izjavi v imenu svoje stranke, da si obdrži proti novi vladi proste roke, da pa bodo za enkrat glasovali za državne potrebščine.

Po sprejetju predlogov vojnogospodarskega odseka glede preskrbe s premožjem in predlogov o pomoči akcij za državne nastavitve ter o odškodnini za protipostavne vojne poškodbe civilnih oseb je prešla zbornica k glasovanju o proračunski provizoriji in vojnih kreditih. O 1. ki določa šestmesečni provizorij, so na predlog čeških agrarec glasovali poimensko. Za vlado je glasovalo 215, proti pa 196 poslancev. Ostale točke in vojni krediti so bili sprejeti v navadnem glasovanju.

Predsednik naznana, da bo sklical prihodnjo sejo pismenim potom in dostavlja: Za seboj imamo kratko ali težko politično zasedanje. Četudi so bila nasprotja velika, to veliko dobro pa smo le dosegli, da živimo zopet v okvirju ustavnosti.

S pozdravom na armado zaključuje zasedanje.

Dunaj, 26. julija. Splošno veselost vzbuja v zbornici blamaža nemških radikalcev, v katero jih je spravil nastop Teufela. Pri nemških radikalcih je namreč opaziti preokret v razpoloženju in se je sedaj pokazalo, da oba terorista baron Pantz in Teufel pravzaprav nimata nobenih pristašev več. »Nemški kurz« je doživel sramoten poraz.

Dunaj, 26. julija. Ukrajinci so nezadovoljni, ker niti načelnik Češkega svaz Staneč, niti načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec nista omenila kooperacije z Ukrajinci. Ta zlovoljnost Ukrajincev je popolnoma neupravičena, ker so bili Ukrajinci še večer pripravljeni priznati nemški kurz.

IZ ČEŠKEGA SVAZA.

Dunaj, 26. julija. Češki svaz je imel včeraj plenarno sejo, v kateri se je med drugim sklenilo, da se bo prihodnja seja vršila v Brnu.

Poslanec Teufel izstopil iz nemške radikalne stranke.

Dunaj, 26. julija. Vsled sklepa nemške radikalne stranke, da glasuje za proračunski provizorij, je poslanec Teufel, ki je, kakor znano, angažiran pri gotovih nemških bankah, izstopil iz nemške radikalne stranke. Nemški poslanci pravijo, da jih je ta izstop napolnil z velikim zadoščenjem.

Dunaj, 26. julija. Danes popoldne se je strnila nemško-nacionalna stranka z nemško nacionalno zvezo na ta način, da so vstopili člani nemško-nacionalne zveze, izvezmi poslance Lodgemana, v nemško nacionalno stranko ter tvorijo sedaj najmočnejšo skupino v Nationalverbandu.

Barbo in Markhl intervenirata.

Dunaj, 26. julija. Poslanci grof Barbo, Markhl in dr. Hofmann Wellenhof so prišli k ministrskemu predsedniku Hussareku ter intervenirali o raznih kranjskih in štajerskih zadevah, zlasti o šolskem vprašanju. Med drugim so zahtevali premostitev ravnatelja ljubljanske realke Cora, ki nemškemu Volksratu ni po godu. Poslanci pravijo, da jim je ministrski predsednik obljubil, da bo izpolnil njih željo.

Obnovitvena akcija.

Dunaj, 26. julija. V današnji seji odseka za zopetno vpostavitve po vojni poškodovanih dežel, je posl. dr. Loewenstein (Poljsko kolo) predložil načrt zakona o vojni škodi. Vladni zastopnik je izjavil, da je vlada za enkrat samo za postavbo o poizvedovanju vojne škode. K Loewensteinovemu predlogu je vložil posl. Buzatto celo vrsto izpreminjalnih redlogov. Posl. Fon (Jug. klub) je izjavil, da je predloga splošno nezadostna.

Zahteve državnih nastaviteljev.

Dunaj, 26. julija. Zastopniki družtev državnih uradnikov so prišli v spremstvu načelnika za državne nastavitve, referenta tega odseka in poslancev vseh parlamentarnih združenj k ministrskemu predsedniku baronu Hussareku ter mu izročili resolucijo, v kateri zahtevajo popolno izvedbo vseh od državnih nastaviteljev postavljenih zahtev. Ministrski predsednik je izjavil, da se bo posvetoval s finančnim ministrom o tem vprašanju. Poslanci so podpirali zahteve državnih uradnikov.

TAJNA SEJA GOSPOSKE

ZBORNICE.

Dunaj, 26. julija. Kakor se poroča, namerava tudi gosposka zbornica razmotrivati dogodke ob Piavi v tajni seji.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 26. julija. V današnji seji državnega zbora je vložil Jugoslovanski klub večje število interpelacij in predlogov.

Poslanec Hladnik in tovariši so interpelirali trgovskega ministra barona Wieserja radi dobave usnja za poljske delavce in radi oddaje cementa.

Poljedeljskega ministra grofa Sylva-Tarouca radi oddaje medu iz čebelnjakov, hranjenih s sladkorjem.

Poslanec Verstovšek in tovariši so vložili interpelacijo na domobranskega ministra radi sramotno nizkih plač v tovarni za usnje Woschnag v Šostanju. Zahtevali, naj se plače tovarnarjevemu dobitku in vladajoči dragini primerno povišajo, oziroma naj vlada razlasti tovarno po zakonu o vojnih datativah, da bo prišel ogromni dobiček v prid državi.

Poslanec Gostinčar in tovariši so interpelirali finančnega ministra Wimmerja radi odpustitve dohodninskega davka rudniškim delavcem.

Verstovšek in tovariši železniskega ministra radi neažnosti nemško-nacionalnih železniških uslužbencev o priliki Jugoslovanskega shoda v St. Janžu pri Sp. Dravogradu.

Ministra za javna dela pl. Homanna radi nasilnih uradnikov v državnem premožekopu v Skalah pri Velenju.

Domobranskega ministra radi nepravilnih pristatv in radi odvzema ruskih vojnih vitnikov; trgovskega ministra radi nastopanja poštnih nastaviteljev ob shodu v St. Janžu.

Poslanec Hladnik in tovariši so vložili nujni predlog za podporo onim dolenskim kraitem, ki so bili v nedeljo 21. t. m. poškodovani po toči.

Poslanec dr. Korošec je vložil novo interpelacijo na ministrskega predsednika radi prepovedi slovenskih listov za fronto in interpelacijo radi preganjanja Petra Farčiča iz Vele Luke v Dalmaciji.

Poslanci Rybář in tovariši pa na železniskega ministra v zadevi krivičnega in žalivega postopanja z železniškim mojstrom Ivanom Skriancem iz Trsta.

Poslanec dr. Benkovič in tovariši na domobranskega ministra zaradi skrušenja preskrbovalne rudarjem v Hrastniku in Trbovljah.

Poslanec dr. Korošec in tovariši do ministrskega predsednika zaradi neizplačil rekonalcentom b. h. pešpolka št. 4 v Czornici na Ogrskem.

Poslanec dr. Korošec in tovariši do ministrskega predsednika ministra zaradi denunciranja deželnovladnega svetnika Viktorija Parme po deželnovladnem svetniku Baculi in županu v Ptuj Ornižu.

Poslanec dr. Korošec, Staneč in tovariši do ministrskega predsednika zaradi grozodejstev Bolgarov nad Srbi v okupiranem osamlju. Ta interpelacija tvori nadaljevanje pred kratkim vlozene interpelacije.

Poslanec dr. Korošec do ministrskega predsednika zaradi preganjanja slovenskega slikarja Ferda Vesela.

Poslanec dr. Verstovšek, dr. Benkovič in tovariši do justičnega ministra glede uvedbe slovenskih imen v zemljiško knjigo na Spodnjem Štajerskem.

Poslanec Brendič je stavil predlog glede podpore iz državnih sredstev za vas Pleterje v puštem okraju na Štajerskem.

Dunaj, 26. julija. Jugoslovanski klub je protestiral potom poslance Rokašarja proti premetitvi davčnega referata iz Lutomeru v Radono.

Dunaj, 26. julija. Posl. Fon je interpeliral poljedeljskega ministra, naj dovoli nakup živine za Gorislo v drugih deželah. Pomanjkanje veliko. Vlada sicer posnešuje tihotanstvo iz Italije in plačuje nagrade, kar je velika nedoslednost. Minister je obljubil, da bo storil tozadevno vse, kar je v njegovi moči.

Dunaj, 26. julija. Poslanec Gostinčar je v današnji seji stavil naslednjo interpelacijo: 1. Poljedelsko ministrstvo naj poskrbi, da bodo rudarji v Idriji pravočasno preskrbljeni z lesom. V ta namen naj se jim dovoli sekati drva iz erariških gozdov; 2. ministrstvo naj oprosti rudarje v Idriji od plačevanja dohodninskega davka, ali pa naj plača ta davek država sama, kot se to prakticira pri uradnikih; 3. pri eksploziji municije v Logatcu dne 1. avgusta 1917 je bilo več poslednjih poškodovanih, toda poškodovanci niso dobili do danes še nobene odškodnine.

Posledice prepovedanega trboveljskega shoda.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba do ministrskega predsednika, domobranskega ministra in železniskega ministra, vložena dne 25. julija.)

Dne 28. aprila 1918 naj bi se bilo vršilo v Trbovljah javno zborovanje, pri katerem naj bi bili nastopili kot govorniki poslanci dr. Benkovič, v čigar volilni okraj spadajo Trbovlje, in načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

Komaj je izvedel za to vojaški vodja premožekopa v Trbovljah, podpolkovnik v. Fasching, ga je navedel silen strah. Tekel je k trboveljskemu županu Vodušku in nato k župniku Caslu ter pritiskal na oba z grožnjami, da bi jih pregovoril, da naj zborovanja ne skliče.

Ko je bilo zborovanje s strani sklicateljev preloženo na 18. maj, je vojaški vodja storil vse, da zborovanje prepreči.

Sel je na vojaško poveljstvo v Gradec, kateremu je poslal tudi pismo denunciacije. V tej denunciaciji je silkal položaj tako, kakor da bi bil tudi župan Vodušek pravzaprav proti zborovanju in kakor da bi župnika je silil k temu radikalnejši elementi. Silikal je vojaškemu poveljstvu v živih barvah, kaj bi se moglo zgoditi. Rudniški delavci so zaprisegli vojaški (trditve, ki je popolnoma samovoljna), torej ne smejo na politično zborovanje. In sedaj nadaljuje logično: »Ker se, kakor imamo izkušnje (odkodi ima ta častnik izkušnje?) takih shodov udeležujejo elementi, ki jih ni mogoče kontrolirati, je verjetno spopad z vojaško asistenco ter lahko pride do stavke v rudniku in to bi bilo strašno, ker dobiva Dunaj odhod premož.« Vse to si upa vojaški vodja pisati, ne da bi se bal, da ga bodo spodili.

Vojaški vodja Fasching v svoji strahni naivnosti in hudobnosti pa nadaljuje v svojem spisu, da je namen zborovanja očitno provokativno stavke, to je, po njegovi logiki, namen, izpovedati dovoz premožja na Dunaj. Prvič slišimo, da je Dunaj odvisen od trboveljskega premožja. Naglašamo pa vso to velikansko nesmisel, da dokazemo, s kakimi argumenti se operira v naših vojaških pisarnah, ne da bi se kdo temu glasno smejal.

Famozni vojaški voditelj Fasching pa je šel v svoji predrznosti tako daleč, da je zahteval, da se mora on v vsakem zborovanju prej obvestiti. V poročilu izvaja častnik direktno, da mora vojaško poveljstvo preprečiti zborovanje, ker je očitna provokacija, ker dr. Korošec dobro vé, da mora priditi do konfliktov in ker je vrh tega namenoma določil Trbovlje za kraj zborovanja, dasiravno ta kraj niti ne spada v njegov volilni okoliš.

Vojaški vodja ima tudi špione: s ponosom poroča, da je izvedel potom zaupnikov delavstva, da so prišli nedavno na neko zborovanje poslancev elementi, ki so kot provokatorji kalili mir in nato izjavi: Koga misli ta pametni možakar? Najbrže nemške železniske uradnike, ki so skušali v Sent Janžu motiti zborovanje dr. Korošca.

Vojaški voditelj je tudi denuncijant. Njemu sta kot »agitatorja in pomočnika poslancev« znana železniški uradnik Franc Oset in učitelj Josip Velkoverh. V interesu miru je treba učitelja vpklicati. Kakor rečeno, tako storjeno.

Namestništvo v Gradcu je zborovanje prepovedalo, učitelj Josip Velkoverh je bil na ukaz vojaškega poveljstva v Gradcu takoj vpklican k vojakom, dočim je bil Oset na ukaz c. kr. železniskega ministra barona Banhansa od južne železnice »iz službenih ozirlov« prestavljen v Mitterdorf ob Fischl. Samo ob sebi umevno je, da se ni vršila nobena preiskava in da se ni zaslišal niti obdolženec niti niso bile zaslišane priče: beseda vojaškega vodje, da sta ta dva gospoda »agitatorja« je zadostovala, da sta bila oba kar najtežje zadeta. Oba imata vsled tega veliko materialno škodo. Toda kaj briga Faschinga, če morajo drugi brez krivde trpeti!

Treba je proti temu ugovarjati, da si jemljejo častniki kot vojaški voditelji pravice, ki jim absolutno ne pristojajo: Delavstvo naj bi bilo po mnenju vojaštva pred zborovanjem vprašalo vojaškega voditelja ali se sme udeležiti! Da, tudi ostalo prebivalstvo je v svojem političnem udeleževanju odvisno od nazorov častnika!

Da se spozabi vojaška oblast na tako sovražni način proti ljudem, katerim ni dokazana nobena krivda in katerim se ne očitata ničesar konkretnega, je zloraba poveljske oblasti. Če je bila kaka oprostitev do danes iz javnih ozirlov potrebna, ne more postati čez noč nepotrebnost, ker se je zadelo vojaškemu voditelju označiti nekega

učitelja kot agitatorja radi tega, ker je postal župnik, da naj povabi na zborovanje poslance. Fasching ve prav natančno, da brez poslancev od nobene strani ni bilo nameravano zborovanje in ne pomisli, da je njegova obdolžitev že iz tega vzroka neverjetna. Vzemimo, da bi odgovarjalo resnici, da sta učitelj in štacijski mojster agitatorja, ali je to zadosten vzrok, da se dva javna nastavitelja kratkoma izženeta iz kraja?

G. domobranski minister in rav posebno g. železniški minister naj le enkrat mirno premisli, kako velik državi nevaren preudic ustvarja taka praksa. Resno ni mogoče take odredbe drugače braniti kakor s priznanjem, da hočejo oblasti Jugoslovancev zaradi njih narodnosti hudobno škodovati. Ekscelenci von Czapp in baron Banhans sta kriva tega pristranskega poraza.

Vprašamo: prvič c. kr. ministrskega predsednika ali je pripravljen storiti konec vmešavanju vojaških oblasti v posle notranje uprave, ali je pripravljen vojaškim oblastim energično predpisati njih območje ter kaznovati vsak prestop, ali je pripravljen odrediti zborovalno pravico vsaki vojaški ingerenci?

Vprašamo: drugič c. kr. domobranskega ministra ali je pripravljen prijeti vojaškega voditelja v Trbovljah von Faschinga zaradi njegovega detektivskega delovanja, zaradi denunciranja in političnega nastopa ter prijeti krive častnike, ki so zagovarjali predik oprostite učitelja Josipa Velkoverha in ali je pripravljen odrediti, da se Josip Velkoverh zopet oprosti?

Vprašamo tretjič železniskega ministra ali je pripravljen transferirati štacijskega ministra Franca Oseta zopet v Trbovlje in ga popolnoma rehabilitirati?

Obtožujemo!

(Govor državnega poslance dr. Ravniharja v seji poslanske zbornice dne 22. julija.)

Visoka zbornica! Iz vzrokov, ki temelje na politiki vlade napram Jugoslovancem, pozdravljamo z zadoščenjem stvarno in juristično sijajno utemeljeni predlog na obtožbo avstrijskega ministra. Slišali smo iz ust gosp. predlagatelja, da politike, če naj sloni na moralni podlagi, ne gre odločiti od zakona in pravice.

Na obtožbo klop spadajo pravzaprav skoro vsi kabineti zadnjih 50 let ne samo zaradi škode, ki so jo prizadejali s svojo politiko državi, marveč v prvi vrsti zaradi postopanja proti nam, zaradi postopanja, ki tvori deloma kršenje ustave, deloma pa druge zločine in prestopke, ki jih je kaznovati po kazenskem zakonu. Treba mi je opozoriti samo na zločine, izvršene pod sodgovornostjo vlade med vojno proti nam, za katere še do danes nismo dobili zadoščenja. Treba je opozoriti na umore na veliko, na neupravičena zapiranja, na obsodbe številnih oseb s strani vojaških sodišč, na namenoma izvršeno kršenje zakona iz leta 1869., izvršeno potom internacij in konfinacij, na proskripcijo naših uradnikov itd. Samovoljno in protipostavno so bili naši državni osnovni zakoni razveljavljeni in vsa naša ustava spravljena ob vso svojo moč. Postopanje vlad napram znanemu členu XIX. je eno samo ustovoljstvo. Ali ni morda zloraba uradne oblasti, če se najde vlada, ki uvaša na Češkem Nemcem na ljubo razdelitev v okrožja, ki pa tega ne stori na jugu vsled veta Nemcev? (Tako je!) Ta samovoljnost in zahrbitnost, to strankarsko postopanje, vsa ta zloraba uradne oblasti zahteva kazni in zadoščenja, zahteva sodnika in kaznovanja. Ta občutek, da se zaman borimo proti lokavemu zavijanju, s kakršnim prihaja ravno naš notranji minister, je v naših narodih pogljal globoke korenine. In verujte mi, gospoda moja, če ne pri državnem sodišču, če ne pri državem sodišču, ta dejanja bodo gotovo našla sodnika, ki bo vedel pravilno razdeliti kazen krivcem in zadoščenje tlačnim in pravico žrtvam. (Pritrdjevanje.)

V naslednjem si bom dovolil dokazati svoje trditve. Visoka zbornica! Država doživlja strašno krizo. Vojna z vsemi svojimi posledicami, z gospodarskim nazadovanjem, z lakoto, s svojimi boleznimi in s svojimi hiranjem, veliko mrtve najbližjih in najbolj produktivnih ljudskih sil na bojiščih, upostojene pokrajine, omajana morala, vse to je pripravilo državo na rob propada. K temu prihajajo seveda še očitno nerazrešne težkoče notranje politike.

Če se sedaj vprašamo: kdo je tega kriv? imamo za to samo en odgovor: Slaba notranja in vsled tega tudi slaba zunanja politika, ki se je pri nas vedno delala in se še dela. (Tako je!) Nositelji te politike pa so Nemci v tej in Madžari v oni državni polovici. Edino njim se ima država zahvaliti za svoje sedanje stanje. Oni so vodili njeno usodo, oni sami so vladali, samo tu in tam so bili prepričani posamezni Nemci kot dekoracija za ministrske stole. Nemce in Madžare in njih vlado zadene vsa odgovornost za današnji obžalovna vredni položaj. (Pritrdjevanje.)

Danes imamo zadoščenje, da to konstatiramo v času, ko so izveneli naši glasovi brez odmeva, ko so pustili brez vpoštevanja naša proročanja, da mora od njih zasledovana politika z nujno potrebo dovesti do tega izhoda. Ni nam treba čakati še le na bodočega zgodovinarja, da bi to konstatiral, da mes že bi lahko prinesli dokaz o pravilnosti naše trditve.

In vendar kako lahko bi bilo drugače. Avstro-Ogrska bi stala tu v svojem sijaju in v celji svoji moči — če bi bili nastopili državni, kakoršnih v svojo nesrečo Avstro-Ogrska ni imela in tudi v sedanjem najbolj kritičnem

trenutku nima, da bi pravilno razumeli bistvo in pravo življensko nalogo te države, da bi pa imeli tudi moč pripomoči svojemu mnenju do veljave.

Avstro-Ogrska je bila ustanovljena kot celota s skupnim namenom. Avstro-Ogrska naj bi bila zveza v varstvo proti žmagovitemu Islamu. Ustanovljena je bila še le po bitki pri Mohaču leta 1526., ko je bil takratni kralj Češke in Ogrske podlegel Turkom in so stanovi teh dveh kraljestev ponudili krono Ferdinandu I. Ta obrambna zveza je obstajala stoletja in stoletja tako dolgo, da je bila turška nevarnost od Evrope odstranjena. To je bil prvi kritični moment za monarhijo. Namesto da bi si staviili prav nesvo vprašanje, kaj sedaj, kateri namen naj ima država od slej, so šli kratkoma preko tega vprašanja in misli, da store zadosti, če proglasijo eksistenco države s svojo zvezo narodov kot namen sam o sebi. Neomajni absolutizem in gospodstvo stanov so znaki tega časa, pod katerimi edini se je dalo stanje države še kolikor toliko vzdržati.

To se je moralo pa izpremeniti kakor hitro se je vzbudila med narodi samozavest. Zgodilo se je to s francosko revolucijo, z osvoboditvijo kmetov, s probujo nacionalizma, z eno besedo: s pohodom demokratizma.

Sedaj se je pričel boj. Naše vlade in njih močniki so stali venomer svetu, ki se je odpiral nasproti sicer ne brez moči, toda brez razumevanja. Na eni strani s silo, na drugi strani z zavrženi vladnimi umetnostmi so mislili, da morejo zadržati naravni potek dogodkov. Ves 19. in ves vstrajajoči 20. vek je napolnjen s temi boji proti naravi. Leto 1848. in ne nazadnje ta svetovna vojna, so samo naravne posledice tega boja, ki je omajal monarhijo v njenih temeljih, gotovo ne vsled krivde njenih narodov, marveč edino vsled krivde vladajočih Nemcev in Madžarov. Usoda naših Nemcev je, da niso razumeli novega položaja. Zalet, ki so ga storili s tolikim upanjem na uspeh leta 1848., jih je spravil s prave poti v stransko pot. Zamenjali so pojme vodstva in nadvlade. Lahko bi bili prevzeli vodstvo v tej državi, lahko bi bili to vodstvo dosegli, toda oni so hoteli vladati. Danes je prepozno, temeljito so si pokvarili vlogo kakor sploh vse simpatije. Vse sklicevanje ministrskega predsednika na zgodovino, na višjo kulturo, na proizvode duha in dela, kar pa, kakor dokazuje ta vojna, tvori samo zelo relativno vrednote, vse to ne velja več. Odpor naših narodov napram Nemcem, provročen vsled njih brutalnega, vsaki humaniteti klubjujočega postopanja, je tako velik, da se zdaj kratkoma neprimagljiv in da vstaja celo v najbolj treznih možganih dvom na čutu pravice in človečnosti pri Nemcih. (Medklici.) Ta odpor grozi radi ekscosor Nemcem to vojno preiti na vse kar je nemško. Nič drugače ni z Madžari.

Leta 1848. je bil drugi veliki kritični moment za usodo monarhije. Obrnil se je za državo na slabo. Politika se obrača od takrat v smeri, ki je morala z nujno konsekvenco dovesti do usodopolnega položaja države.

Tako blizu ležeča je bila misel, katere naloge bi bila imela ta država izpolniti s svojo zvezo narodov. Ležeča pred Balkanom in pred bližnjim Orientom je dobila že od narave v roke posredovalno vlogo med vzhodom in zapadom. Njen poklic je bil, da bi se bila pretvorila v velesilo prvega reda na Balkanu. Vsi pogoji za to so bili dati. Slovanski jug monarhije bi bil privlačna sila prvega reda za ostale balkanske Slovence. V raznih časih so bili dani predpogoji za spojitve vseh Jugoslovancev v velesilo ter spominjam samo na čase dekadence, dinastije Obrenović v Srbiji ali na čase po strmoglavljenju Battenberga na Bolgarskem. Da se ta misel izvede, bi bilo seveda treba Bismarcka. Toda predvsem bi se bila morala notranja politika v Avstro-Ogrski temeljito izpremeniti. Taka skupnost s skupnim namenom in z omejenimi cilji — produkt narodno-geografskih potreb imenuje to Burian — je zahtevala svobodno, neodvisno, v državi zvezi zadovoljne in srečne narode pod medsebojno garancijo svobodnega razvoja. Samo taka država z neslutnimi gospodarskimi, proti Orientu odprtimi vidiki, bi imela pravico za obstoj do bodočnosti. (Pritrdjevanje.)

Kaj smo dobili namesto tega? Kari-katuro, ki se nam zrcali v tem četrtem vojnem letu. Raztrgana in razcapana je država, slika beračije. Spominjam ob tej priliki na Riegrov izrek v ustavnem odseku v Kromerizu: Zgodovina bo ustvarila iz Avstrije federativno državo — ali pa bo Avstrija razpadla.

Državni zbor v Kromerizu, ki je hotel v svojem ustavnem odseku storiti prvi poskus, postaviti državno misel, so razgnali. Namesto tega so si postavili teso nadvlade Nemcev, nemški kurz, torej ni iznajdba sedanjih ministrov. Reakcija po letu 1848. je služila že tej temeljni misli, vse naslednje politike. Centralizem in absolutizem sta pomočnika te misli, kakor bi se ta misel na drug način sploh ne dala uveljaviti. Oktroi je sledil oktroiji. Oktoberski diplom, februarški patent in krona vsemu, decembrska ustava — vse to so absolutistični državni akti, preračunani, da trajno zasidrajo »nemški kurz«. V to politiko so se zaleteli skoraj vsi vodilni državniki do današnjega dneva, v te politiki plavalji z vsemi svojimi mislimi in z vsem svojim stremljenjem ter je ta politika na oztraj in na zunaj — rad bi

to povedal grofu Czerninu — obvladala vse naše državno življenje. Naši državniški so izgubili jasni pogled za realno resničnost, oni niso imeli zmisla za večje in višje. Ko se je po Sadowi leta 1866. čutilo, da so Madžari še premočni, da bi jih mogli vpreči v nemško igro, se Nemci in njih vlade prav nič niso pomišljali žrtvovati polovico države Madžarom, samo da uresničijo tem ložje svoj ideal, če tudi v zmanjšani meri. Enako bi bili danes sicer »s krvavečim srcem« pripravljeni žrtvovati Galicijo, Dalmacijo in celo Bosno in Hercegovino. Z dualizmom se je razbila enotnost, je bila monarhija izročena pogrebecem. Monarhiji kot taki se je odtrgalo njeno ozemlje ter poznamo od takrat samo še v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele, ali bolj pravilno: dežele § 14. na eni strani in dežele krone Sv. Stefana na drugi strani. Kako sta se mogli Bosna in Hercegovina imenovati potem skupne državne dežele, je nepojmljivo. Temeljna tendenca dualizma obstoja na zahtevi, da naj bi v tostranski državni polovici mogli vladati Nemci, v onstranski državni polovici pa trajno gospodariti Madžari. V uničevalnem boju za to gospodstvo se vrši vsa naša notranja politika, kateri se je morala prilagoditi tujiznanja politika. (Tako je!)

Pravilno pravi Louis Eisenmann v svoji izborni pisani knjigi »Le Compromis Austro-Hongrois: ... en Autriche sous le masque d'une Constitution unitaire, liberale, parlementaire a pu se restaurer l'absolutisme«. Samo navidezne ustave so, ki so nam tu prezentirale, v resnici pa pomenijo absolutizem z vsemi svojimi privraski. § 13. februarkega patenta in njemu analogni § 14. decembarske ustave, oba sta bila izmišljena samo, da ubijeta moč, ki jo naj bi imel parlament. To je bili nekaki državni svet, nekaka svetovna korporacija, kakor kak parlament. Ustvarili so poleg tega parlament, ki se ne more ponasati, da reprezentira vse narod, tudi danes ne; velika nerensnica je, če se reče, da imamo splošno in enako volilno pravico. Tudi zadnja volilna reforma je morala služiti temeljnemu načelu naše notranje politike, nadvladi Nemcem. Na ta način ne more priti nikdar do veljave volja večine narodov.

Absolutizem obvlada tudi našo zunanjo politiko. Mislili so, da morejo nadomestiti z dualizmom razbito državno enotnost s slabotno institucijo delegacij. Kontrola je tem delegacijam odvzeta, one imajo samo pravico sprejemati »ekspozice« z njih rdečimi knjigami, katerih resnicoljubnost je zelo dvomljiva. Pravilno pripominja »Frankfurter Ztg.« (dr. Guttman: »Oesterreich - Ungarn und der Völkereinstreite«), da se odloča o zunanji politiki države v poglavitnem absolutističnem potu, po volji cesarja, po mnenju zunanjega ministra, ki je vsled osebnega zaupanja v službi in po željah vladajoče struje Madžarov.

Vsa ta politika je državo do skrajnosti oslabil. Njene najbolje sile so se razbijale, namesto da bi sodelovale pri gospodarskem procvitu, pri socialni izgradbi in pri kulturni povzdigi narodov, v uničujočem boju proti absolutizmu, v boju proti tlačnemu nemškemu in nemadžarskim narodov. (Podpredsednik Simonovici da znamenje za konec.) — Nikakor ne, — še dolgo ne; začel sem šele ob treh. — Oba vladajoča naroda sta upala na nemogoče, mislila sta, da se bo v par desetletjih njih ideal uresničil. Ostali narodi so se bojevali za svojo eksistenco; obramba se ni vršila z nič manjšo trdnostjo kakor napad. Oba vladajoča naroda nista dosegla svojega cilja, ker ga v dobi demokratizma nista mogla doseči. Izgubljala sta postojanko za postojanko, vsak poraz je pomenil plačilo tributa demokratizmu. Spominjam samo na obe zadnji proti njih volji izvršeni reformi državnozbornske volilne pravice, katerih vsaka pomeni ojačenje naše pozicije. Tudi onkrat Litve se pričnjen na lončenih temeljih zgrajena stavba majati; volilna reforma, ki se ne da več ustaviti, in naj bo za enkrat še tako kumarna, bo dala tej stavbi prvi sunek. (Prav tako!)

Sedaj smo bili potegnjeni v svetovno vojno. Kdo je to storil, o tem nam je podal knez Lichnowsky, bivši nemški veleposlanik v Londonu, v svoji znani spomenici klasičen dokaz. Takrat so mislili tudi naši Nemci in Madžari, da je prišel trenutek, da nasiloma dosežemo, česar potem naravnega razvoja niso mogli doseči. Ustvaritev madžarske velesile na eni strani, nadvlada Nemcev v Avstriji na drugi strani, to jim je bil vojni cilj. Trdno so bili prepričani, da bodo dosegli ta cilj z zmago centralnih držav. Tega svojega cilja tudi nikakor niso prikrivali; urbi et orbi so proklamirali ta cilj začetkom svetovne vojne in še danes, v četrtem vojnem letu, tega svojega cilja prav nič ne prikrivajo. Velika tragika leži v tem, da je moralo nešteto slovenskih junakov za te njihove vojne cilje pustiti svoje mlado življenje. (Zivahno pritrdjevanje.)

Ali potrebujemo še kako propagando od zunaj? Ali bi Nemci ne nastopili prav tako, če bi bili na našem mestu, če bi bili le napol v takem položaju, kakor smo mi? Gotovo bi nastopili tako brez vsakega pomisleka. Tozadevno mi ni treba posegati nazaj v preteklost, zadnji tedni so nam prinesli dokazov v izobilju. Črne zastave, ki so se iz žalošni nad politično smrtjo grofa Czernina cesarju v kljubovanje razobesile, govori in resolucije na nemških zborovanjih, pisava nemških listov, ki je naperjena proti prestolu in državi — če neče biti nemška, — razširjanje govorice o cesarski dvojici, — vse, to nam dokazuje »preizkušeni« patriotizem Nemcev, ki se takoj omaja, kakor hitro gre le na-

videz za odkrušitev njih nadvlade, njih hegemonije — torej niti za skrčenje pravic njih naroda. In ali si niso Madžari priborili svojo moč v krvavi revoluciji, v tradicionalni vplezidaj napram enotni državi, in celo med to vojno v odkritem uporu proti dinastiji? Taki patrioti nam ne bodo očitali vplezidaj! (Prav tako!)

Naš narod se ne da peljati v klavnico. Oni sami so mu pokazali pot, po katerem mora hoditi, pot svobode, neodvisnosti in samostojnosti! Oni sami so nam vcepili spoznanje, da imajo disponirati z narodom samo oni in nikdo drugi. (Pritrdjevanje.) Zaman je vsak trud in dokazuje samo omejenost naših takozvanih državnikov, če na primer mislijo, da bodo kaj dosegli s prepovedmi naših zborovanj, dočim smejo imeti Nemci svoje Volkstage, če mislijo, da bodo kaj dosegli s poostrojitvijo cenzure, z zasledovanjem naših listov in z omejitvijo svobode izražanja mnenja. (Pritrdjevanje.)

Nasprotno; to odpira celo najnavadnejšemu možu v našem ljudstvu oči. (Tako je!) Res je, kar pravi grof Czernin, da je treba prijeti lož pri korenini in je odstraniti (medklici), vendar je eksperiment, ki ga predlaga grof Czernin s svojimi Nemci, popolnoma neumestno. »Slovenska nezadovoljnost« se ne da odstraniti s še hujšim tlačanjem. Vsi ti koraki nezmogljivi in popolnoma neorijentirane vlade, nastopanje orožništva proti našim shodom, bele lise v časopisih, druge persekucije, so združile naš narod brez razlike strank v enem samem klicu: Ven iz suženjstva! (Zivahno odobravanje in ploskanje.) Nič ne more več našega ljudstva spraviti s te ravne poti.

Ali mar mislite, da ste napravili pri cesarju vtisk z brezvestno komedijo avdičence štajerskih in koroskih renegatov in preobledenih Nemcev iz Krimske? Nalagali so cesarja, vsa avdičenca je bila podla razžalitev veličanstva. (Pritrdjevanje.) — Medklici.) In te razžalitve veličanstva je bil ministrski predsednik sokriv.

Po tako zavrženih in sramotnih sredstvih morajo posegati, da potlačijo pravo mnenje ljudstva in nega soglasno voljo! Koliko višje stojimo mi! Uporaba tako nemoralnega načina bojevanja ne dokazuje našemu narodu nič manj in nič več, kakor da mora stati naša stvar izredno dobro. (Pritrdjevanje.) Na drugi strani pa, da ni pomagati državi, ki se poslužuje v boju proti najbolj naravnim in najbolj primitivnim pravicam enega izmed svojih narodov takih sredstev, in ki ima v najbolj kritičnem trenutku svojega življenja tako majhne državnike, ki teh sredstev ne samo odpravljajo, marveč jih celo sami uporabljajo.

Obupali smo, da bi vas mogli izpreobrniti, da bi vas mogli pripraviti do spoznanja. Toda nobenega smisla bi to ne imelo. Če navajamo tu številne silkanke, če na primer sporočamo, da se je moglo anno domini 1918 zgoditi pri okrajnem sodišču v Ljubljani, da je dobil neki uradnišnik ukor, ker je ob vstopu v uradniški prostor pozdravil svoje tovariše slovenske narodnosti z »dobro jutro«, namesto v uradnem jeziku (čutili čutili), storimo to samo za to, da te slučaje približemo za trajen spomin in da jih prinesemo pred sodni stol cloveštva. Čez nekaj let se bodo vse te stvari smatrale za nemogoče, smotralo pa se bo za razumljivo, da so se končale tako, kakor ni bilo drugače pričakovati. S tem pa hočemo tudi povedati, da se v tej državi ne da vladati proti Slovanom in proti ostalim nememskim narodom.

Na ta način se prezentira ta »Vaša država«, ta Seidlerjeva Avstrija, kakor jo je popolnoma pravilno imenoval tovariš Stránsky. Razumeli boste — za nas je to samo ob sebi razumljivo, — da smo proti tej vaši državi. (Pritrdjevanje.) Če pa imenujete naše nasprotstvo »velezidajstvo«, je to popolnoma napačno, razen če bi bilo dognano, da vsebuje vaša po našem mnenju spačena ideja o avstro-ogrski državi, v objektivnem oziru pravo državno idejo. Temu pa ni tako! Razen Nemcev in Madžarov — in celo od teh samo vladajoči del — imajo vsi drugi Nemci in nemadžarski narodi drugo nazoriranje o bistvu in namenu te države. Kdo pa je država? Je to na skupnem teritoriju živeče ljudstvo, ki pri nas pripada različnim narodom. Pravo državno idejo tvori in zastopa torej složna volja narodov, oziroma volja absolutne večine državo tvorečih narodov. Če se more torej v tem zmislu sploh govoriti o »protidržavnih stremiljenjih« in o »velezidajih«, bi se dalo to veliko lože označiti in karakterizirati kot »velezidajstvo« pri ekskluzivni manjšini, ki opornira od večine postavljeni državni ideji. Ta in noben drugi pomen torej nimajo v naših očeh in v očeh vsega civiliziranega objektivno sodečega sveta vsi tu inšcenirani več ali manj senzacionalni vplezidajniški procesi. Več kot enkrat se je na tem mestu naglašalo in konstatiralo, da je vsa naša birokracija bodisi v civilu, bodisi v uniformi, od ministra dol ene misli z Vsenemci v škodo države. Zato nas njih očitanja ne zadevajo. Danes imajo še moč soditi v svojem zmislu, vendar se od njih ne deli pravica. So to enostranski subjektivno pobarvani izreki, katerim je odrekati v očeh vseh objektivno mislečih ljudi vsako vrednost in vsako pravico do označbe pravičnosti. Če bo dobila enkrat zo-

pet pravica svoje mesto pred nasiljem, bo treba kaznovati tudi one sodbe. (Pritrdjevanje.)

Danes je dokazano in vsakdo v državi čuti, da je doživela od vladajočih mogočnikov dosedaj zasledovana politika sramoten poraz, tako notranja, še bolj pa zunanja politika.

Tej politiki poloma se ima država zahvaliti za svoj brezupni položaj. To naj imo merodajni faktorji pred očmi in po tem naj se ravna. Misli bi bilo, da se bo gospoda vendar še enkrat zavedla, da bo skesano pripoznala, da je grešila in da je storila veliko krivico državi in njegovim narodom ter da bo zapustila sedanjo svojo pot ter se odločila državi v blagor stopiti na nova pota. Toda ne, ne samo, da vztrajajo pri dosedajni politiki, še poostri jo hočejo in hočejo nastopati še bolj brezvestno.

Tako in nič drugače ni tolmačiti oficijelno naznanjene politike nemškega kurza, ki bo pripomogel k nadaljevanju vojne, če že opeiramo s to frazo, več kakor vse drugo kar se do sedaj štelo med vzroke podaljšanja vojne.

Podpredsednik Simonovici: »Prosim gospoda govornika, da konča«.

Poslanec dr. Ravnihar: »Tako, samo še eno minuto.«

V resnici, če bi bili naši sovražniki naročili to politiko, bi tega ne mogli izvesti boljše. (Tako je!) Blizamo se propadu, to je edini cilj, ki ga boste dosegli. Če to ni zločin, je blaznost, kar bi bila vse kakor olajševalna okolnost za gospode.

Mi čakamo mirno in s povzdignjeno glavo. Vi lahko uničite državo, narodi ostanejo. (Tako je!) Vsi podjarmljeni narodi bodo doživeli dan svojega vstajenja, kibo prišel tako gotovo, kakor gotovo eksistira pravica in pravičnost. (Pritrdjevanje.) Niveč dan, ki mora priti, ker brez njega ne bo miru. Zato ne vidite prinas dvoma in omahovanja. Strdnim in pokončnim korakom korakamo kljub vsem oviram svojemu cilju nasproti. Naše mesto med svobodnimi v bratstvu in pravi clovečnosti združeni narodi nam je zagotovljeno. (Zivahno odobravanje in ploskanje.)

Francoska ofenziva.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 26. julija. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Armad. skupina prestolonaslednika Ruprehta, Južno Alberta smo odbili, sovražna delni napad in s sledečim sunkom vjeli nekaj moč. Uspešni sunki naših izvidnih oddelkov na več točkah fronte. — Armada skupina nemškega prestolonaslednika. Na bojnem polju med Aisno in Marno so bili zavrnjeni liti delni napadi sovražnikov deloma na našem predbojnem, deloma na bojnem ozemlju. Na obeh straneh Ourca so trajali boji do večera. Tukaj smo vrgli severno Ourchy le Chateau sovražnika iz njegovih sprednjih vrst. Vzhodno tega kraja in južno Ourca smo zavrnili s protisunkom sovražne napade. Tudi zapadno Vincellesa je bil sovražnik v gozdu pri Risu po lujih bojih zavrnjen pred našimi črtami. Jugo - zapadno Reimsa smo očistili gozdno bojišče zapadno Vrižna in odbili lute protinapade belih in črnih Francozov. V Champagni je napadel sovražnik med dolino Suipe in Souainom jutraj zgođaj. S protisunkom je bil zavrnjen.

V značnih bojih je izgubil sovražnik večeraj 28 letal in 1 privezni zrakoplov. Poročnik baron Richtofen je izvojeval svojo 30. lovska letalska skupina Richtofnova s tem svojo 500. zmago v zraku. Poročnik Löwenhardt je sestrelil svojega 34. poročnik Billich svojega 27. poročnik Bolle svojega 26. in rodnarednik Cohn svojega 25. sovražnika. — von Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 26. julija. (Kor. urad.) Na bojni fronti miren dan.

Trg Ourchy le Chateau leži ob železnici in ob veliki cesti Soissons-Chateau Thierry, od poslednjega proti severu oddaljen približno 18 km. — Vas Vincelles leži ob Marni, na njenem severnem bregu, 7 km severo - zapadno od obmarnskega mesta Dormans. Nasproti potemtakem sili nemške čete, da bi se od bregov reke Marne pomaknile proti severu. — Riški gozd (Forêt de Ris) se razprostira na Marnejem severnem bregu med vasjo Jaulgonne pri kateri so Nemci pred dnevi prešli na Marne južni breg, in na obmarnskem mestom Dormans, ki ni v nemških rokah, ker se nemške čete pomikajo proti severu. — Vas Vrižna leži 7 km južno - zapadno od Reimsa. — Suipe je reka, ki teče sredi skozi Champagno in se doka kilometrov severno od Reimsa izliva v reko Aisne. — Vas Souain leži malo kilometrov severno od Stare rimske ceste, ki veže Reims in Argonsko gorovje, ob veliki cesti Chalons sur Marne - Mezières.

Dunaj, 26. julija. Tukajšnji politični krogi so dobili baie iz Berlina poročila, da od raznih vojaških kritikov lansirano vraščanje krčenja nemške fronte na francoskem bojišču med Soissonsom in Reimsom ni v nobeni zvezi z nameni vrhovnega nemškega armadnega vodstva.

Budimpešta, 26. julija. »Az Est« poroča iz Basla: Glasom poročil »Morningpost«, so se pri Reimsu, Verdunu in v Vogezih zopet pričeli boji prednjih čet. Francoska protiofenziva je samo začasno motila nemške priprave ter je računati z novim močnim adarcom Nemcev.

Carib, 26. julija. »Corriere della sera« poroča, da se ofenziva na zapadu vedno bolj razširja. V prostoru armade nemškega cesarjstva stoji skupina generala Huthiera ob Oisi je sestavljena iz močnih čet, ki so počivale cel mesec. Pričakovati je, da bodo te čete sedaj nastopile.

Berolin, 26. julija. Vojaški sodrudnik »Vossische Zeitung«, stotnik Walzmann, piše: Hindenburg in Ludendorff iščeta odločitve. Odločitev je mogoče doseči samo z napadi. Dogodki med Aisno in Marno morejo torej dozoreti do predločitve.

Rotterdam, 26. julija. Nizozemski listi pravijo, da imajo Nemci očitno popolnoma neizčrpne rezerve. Ententa bo torej mogla doseči številno premoč samo, če bo Amerika poslala več milijonov mož na pomoč.

Bern, 26. julija. Francosko navdušenje nad uspešno protiofenzivo je že prenehalo. K stavku o francoskem uradnem poročilu: Naša ofenziva je za enkrat ustavljena, piše list »L'Ouvre«: Že večkrat se je zgodilo, da je bilo to »za enkrat« precej dolgo. Ludi »Journal des Debats« je malo navdušen nad položajem ter naglašata zlasti veliko besnost, s katero branijo Nemci Ourchy le Chateau in s katero se jim je posrečilo, za držati Francoze, dasiravno so bili ti oddaljeni samo 4 km. Proti »Matinu«, ki naslopa z drznim prorokovanjem, se obrača vse resno časopisje ter pravi, da je bila Francoska dosti dolga vodena za nos z lepimi formulami. Tudi ameriška gostobesednost Francozom ni po godu. Trditve, da bo v enem letu na Francoskem 4 milijone Amerikancev, zavrača list »L'Ouvre« z vprašanjem, koliko bo Amerikancev na Francoskem čez 10 ali 20 let.

Lugano, 26. julija. S francoske vojaške strani poročajo, da je edino sovražna pehota ustavila francosko prodiranje.

Zeneva, 26. julija. »Temps« poroča: Oblasti od marca sem zasedenih francoskih pokrajin so dobile ukaz, da naj se pripravijo za povratek.

Washington, 25. julija. Senat je razpravljal v zadnji seji o zadnjem nemškem mirov. programu. Senatorji so vztrajali pri mnenju, da treba uničujočo poraza centralnih držav, predno je mogoče govoriti o mirovnih pogojih. Demokrati so mnenja, da ima Nemčija namen, utrditi svojo moč na vzhodu ter nato z velikansko armado nastopi v novi vojni Zedinjene države preko Tihega oceana. Republikanec Sherman je izjavil, da more priti mir samo po zmagi. Nemški cesar in njegovi svetovalci morajo izgubiti vso moč.

Berolin, 26. julija. Wolffov urad poroča: Velikanske izgube, ki jih je imela ententa od 21. marca sem na zapadu, so imele za posledico, da je bilo zadnje mesece več angleških in francoskih divizij razpuščenih.

Zeneva, 26. julija. Francoski ministrski svet je sprejel zakonski načrt, ki določa za generale, ki so imeli velike neuspehe pred sovražnikom, ječo od 2-5 let.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

25. julija popoldne. Južno od Montdidiera je dal nenadni napad Francozom kakih 30 vjetnikov. Na severnem bregu Marne so pričeli Nemci tekot noči v okolici Dormansa z močnimi protinapadi. Nemcem se je posrečilo začasno zasedi majhen gozd 1500 m severno od Treloupa in vasi Chassins. Protinapad naših čet nam je dal kmalu nato obe točki nazaj. Južno od Ourca in v pokrajini zapadno od Reimsa silno artiljerijsko delovanje. Sicer ni poročati ničesar.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. julija. (Koresp. urad.) Pri Canovu in na Sette Comuni se je izjalovil sovražen sunek. Sicer nikakih posebnih dogodkov.

Albanija. Med Cucijem in morjem smo dospeli na več krajih do Semenija. Naše prodiranje je povzročilo lute sovražne protinapade. — Šef generalnega štaba.

DOGODKI NA MORJU.

Dunaj, 26. julija. (Kor. urad.) Uradno se razglasa:

Ponoči 24. na 25. julija sonaša pomorska letala uspešno z bombami napadla angleške letalske naprave ob Alimini piccolo pri Otantu. Požar se je videl do našega obrežja. Letalske naprave, s katerih so bili izvršeni ponovni napadi na Drač in pristanišče v Kotoru, se morejo smatrati za uničene povečini. Naša letala so se vrnila vsa nepoškodovana. — Brodovno poveljništvo.

Homatije na Ruskem.

Moskva, 26. julija. Glasom sklepa generalnega komiteja ljudskih komisarjev je bilo sklenjeno na podlagi referata ljudskega komisarija Trockega razpustiti rdečo gardo in ustanoviti regularno armado.

Moskva, 26. julija. Ruski patriarh Tihon je dobil od bivše carice pismo, v katerem ga prosi, da naj omogoči njej in njenim hčeram vstop v kak samostan. Tihon je storil vse korake, da bi ugodil želji bivše carice.

Pariz, 26. julija. »Temps« poroča iz Moskve, da postaja tam položaj od dne do dne bolj negotov. V 10. dnehi je bilo več tisoč oseb aretiranih. Vse ječe so prenapolnjene.

Lugano, 26. julija. »Tribuna« poroča iz Moskve, da je general Brusilov na enkrat izginil. Domneva se, da se mu je posrečilo kljub visoki starosti in kljub temu, da ima amputirano desnoro nogo, zbežati v Volgodo.

Carib, 26. julija. »Echo de Paris« poroča iz Petrograda, da je petrogradski sovjet sporočil moskovskemu sovjetu, da zahteva obsodbo vseh članov bivše vladarske hiše, ki so politično nastopili. Sodbo naj izreče revolucionarno sodišče. Enake sklepe sta storila sojeta v Kronštadu in Tulu.

Haag, 25. julija. Med generalom Horvatom in Čeho - Slovaki je prišlo do pogorbe, na podlagi katere bodo dobili Čeho - Slovaki artiljeristični material, da bodo mogli bolj odločno nastopiti v zapadni Sibiriji. Horvatova vlada naj prevzame civilno upravo v

Vladivostoku. Vladivostok je bil proglašen za Horvatom glavni stan. Nemci in Avstrijci v Kabaravski imajo baie 60 težkih topov.

Berolin, 26. julija. »Lokalanzeiger« poroča, da so baie dobile srbske čete, katerih je kakih 3000 mož, pod poveljstvom podpolkovnika Marinoviča ob marmanski obali od srbske vlade ukaz, da naj ostanejo v Rusiji in da se naj ne ukrajo, marveč da naj se udeležijo ekspedicije proti boljševikom.

Hamburg, 25. julija. Iz Petrograda poročajo, da se je sedaj izkazalo, da je bil bivši car v Jekaterinburgu ustreljen s privolitvijo moskovske vlade. Rdeča garda je ustrelila carja zunaj mesta, ko je došla iz Moskve pritrdilna izjava sojeta. Trockij se je bil sovietu najprej upiral usmrčiti carja, pozneje pa se je uklonil večini.

Nastop Japonske.

London, 26. julija. (Kor. urad.) Reuter je dobil uradno obvestilo, da je Japonska sprejela predlog Zedinjenih držav, da naj pride na pomoč češko-slovaški armadi v Sibiriji.

Stockholm, 25. julija. Glasom ki-jevskih poročil je prišlo med ententnimi državami glede njih nastopa v vzhodni Sibiriji do sporazuma. Če bo imela ententa tam uspehe, bodo Zedinjene države prevzele vodstvo notranje in zunanje politike v Sibiriji, dočim bodo Japonski prepustili vojaško vodstvo.

Drobnine iz Prage.

H. — V Pragi, 25. julija.

Gospod Hussarek von Heinlein sledi Seidlerju. Med načrti novega ministrskega predsednika je tudi ta, da bo kmalu končal svoje »delovanje«. In se takoj že imenuje njegov naslednik; pa tudi tega naslednika, in tako gre naprej ta stara historija. Češki poslanec so odkrito povedali druju Hussareku, kaj misli narod o njem, ki je znan kot naš zagrižen neprijatelj, in ravno tisto bo mogoče povedati vsakemu gospodu, ki bo sledil za Stürzkghom, Clam Martinicem, Seidlerjem. Ni mogoče upati kaj drugega, tudi tega nismo krivi mi, ne Nemci, ampak sistem. S tem, da bo gospod Seidler sedaj komponiral gledališke igre za svojo glasovito hčerko Almo Seidlerjevo pri dvorskem gledališču, še ni končana tragedija narodov, ki so se zvali do svetovne vojne avstrijski; vse bi se končalo, ako bi rekli mea culpa, in gledali, kaj se godi po vsem svetu. Ampak to ni mogoče, in v tem tili tragična država, naša tragika. — Ni torej čuda, da vsi češki časniki, ves češki narod zasleduje hladno, malomarno vse to, kar se more imenovati komična predigra ogromne žaloigre.

O aprovizacijskih stvarih na Češkem se v »Slov. Narod« ne sme pisati; to pomeni, da se nam in vam godi enako. Gotovo pa se bo smelo v Ljubljani pisati o Češkem Srcu, katero je imelo sedaj svoj ustanovni občni zbor. Češko Srce je bilo ustanovljeno kot društvo posameznikov, moralo se je pa spremeniti v dobrodelno društvo, kar v prvotni obliki ni stalo na postavnih podlagi, in se je gospoda, ki pri nas štiti postajo, zelo za nje interesirala, ne, da bi Č. S. podpirala z milijoni kot karlovovarske žide, ampak, da bi postavno preprečila delovanje samopomočne, humanitarne institucije. Zato se je Č. S. spremenilo v podporno društvo, in je imelo sedaj ustanovno zborovanje. Dosedajni činitelji se polagali račune, izbran je bil nov odbor, seveda iz istih ljudi, in je nova uprava prevzela delovanje. Med prvimi činitelji v Č. S. so zopet pisateljica R. Svobodova, R. Tyršova, dr. J. Scheiner, Ad. Prohupek, J. Groh, in sploh osebe, katere vidimo v vseh dobrotvornih, pomočnih akcijah vsega naroda. Iz podatkov je zanimivo, kaj je vse dosedaj Č. S. storilo, in bi bilo še zanimivejše, konstatirati, kaj naj bi imelo storiti, da postane resna obramba izumirajočega, v strašno stanje dovedenega češkega naroda. — V denariju je razdelilo Č. S. skupno 2½ milijona kron; vsak teden dobi redno 40 do 70 tisoč kron; imetek Č. S. je 1½ milijona kron. Otok je bilo poslanih iz Prage na deželo 12.500, in bo to številno še rastle. V Pragi je podpiralo ali dajalo podpore 29.000 družinam, torej več kot 100.000 ljudem. Od 1. julija se kuha v azilih Č. S. hrana za 20.000 oseb dnevno. — To je res ogromna pomoč — ampak to še ni dosti za morje trpljenja, bede, kjer ne more Č. S. pomoči, ker nima sploh nobene državne pomoči; nasprotno, država zasleduje delovanje Č. S. popolnoma neprijateljsko.

V Pragi se pažljivo zasledujejo dogodki v Zagrebu, in tudi časniki tu pa tam kaj zaznamenavajo iz sramotnih činov frankovcev: Današnji »Venkov«, ki se sploh največ interesira za te stvari, prinaša senzacionalno vest, da so se vodje frankovcev mudili 1. 1915. v glavnem stanu v Tešinu, kjer so se dogovarjali o svojih podjetjih proti narodu. Iz tega se vidi, da je bilo delovanje frankovcev, kakor Susteršica in naših aktivistov vzporedno, da je bila to akcija ogromnega stila za vžicenje ne-le svobode na Hrvaškem, ampak avstrijskih Slovanov sploh, in to s pomočjo kreator lastnega naroda. To, kar sedaj prihaja v javnost v Zagrebu, je komaj majhno poglavje grozne knjige, katere druga poglavja se odigravajo na Slovenskem, Češkem, v Dalmaciji itd. knjige neizmernega našega trpljenja. Sicer je nekoliko ponehalo zverstvo persekiranje; toda ni nehalo delovanje prostovolnih »patriotov«, združenih v »salonu Wienc«, in proti temu je samo ena pomoč — trdno zedinjenje vseh tistih elementov v narodu našem in vašem, ki niso »aktivisti«, in iztisnjenje aktivistov iz naroda. To bo težka naloga, ker razpolagajo ti ljudje z vsemi sredstvi, in razpolagajo tudi s tem, da nas morejo pred ljudstvom punciati za vplezidajalce. — Bodite, iz primera frankovcev se vidi, da moramo v tej borbi pustiti v stran vse sentimentalnosti.

Politične vesti.

— Odgovor deželnemu odboru. Občinski odbor občine Vače se je v odgovor deželnemu odboru ponovno izjavil za majniško deklaracijo. — Občina Tržišče je v svoji seji dne 19. julija odklonila okrožnico deželnega odbora, ponovila izjavo za majniško deklaracijo ter je izrekla zaupnico neustrešnemu Jugoslovanskemu klubu in načelniku JDS, županu Tavčarju in SLS, prelatu Kalanu, ker se skupno borita za naše pravice, čeprav se gotovi ljudje lastnega naroda trudijo z vsemi močmi in pripomočki uničiti njih delo. Neustrešnega jugoslovanskega škofa A. B. Jegliča je imenovala občina za častnega občana.

— Manifestacija v Telcu. Dunaj, 26. julija. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec se je odpeljal v Telc na Moravsko na veliko narodno manifestacijo, ki se vrši tam v nedeljo povodom 50letnice načelnika Češkega kluba poslanca Staneka.

— Proti češko - slovaški državi. Iz Carin poročajo, da so baje merodajni angleški in italijanski krogi brezpogojno proti ustanovitvi češko-slovaške države. Proti taki državi je baje vloženih pri vladah entitnih držav vse polno protestov.

— Hintzejev kurz. V gotovih nemških političnih krogih vidijo v prvi izjavi nemškega državnega tajnika von Hintzeja napoved novega kurza. Pravijo, da je Hintze izrazil svojo simpatijo za osvoboditev od Anglije podjarmljenih narodov, zlasti na Irskem, Egiptu in Indiji. Morda je to nov politični program, s katerim hoče von Hintze otvoriti politično ofenzivo, kar so mnogi nemški krogi že dolgo zahtevali. Frazi zaveznikov o svobodi in samoodločbi narodov je stopiti nasproti s tem, da se jim dokaže, kako si sami predstavljajo to svobodo in samoodločbo. Mogoče bi bilo celo, da si stavi nemška vlada osvoboditev Egipta in Indije kot naloge in vzame to osvoboditev v program onih zahtev, ki jih smatra za neizogiben pogoj za končanje vojne. Proti takemu razširjenju nemškega mirovnega programa bi se nemški socijalni demokrati odločno izrekli, ker nočejo navezati usode Nemčije na tako »osrečene« narodove.

— Miljukov pod policijskim nadzorom. Ukrajinska vlada je sklenila postaviti v Kijevu se mudečega profesorja Miljukova pod policijsko nadzorstvo ter ga ob prvi priliki izgnati iz Ukrajine.

— Ustanovitev slovenske legije. Washington, 26. julija. Wilson objavlja dostavek k armadnemu zakonu, ki dovoljuje slovenskim državljanom iz Nemčije in Avstro-Ogrske vstop v ameriško armado in sicer v posebno legijo.

— Kornilov o Rusiji. Vodja ruskih protirevolucionarnih čet Kornilov je izjavil v nekem razgovoru: Rusko vprašanje je vojaško vprašanje. V Rusiji hočemo imeti konstitucionalno monarhijo z vladarjem, ki ga bo svobodno izvolil ruski ustavodajni zbor. Carja, ki ga nam bo dala Nemčija, ne bomo priznali. Ker se hočemo držati zveze s svojimi zavezniki, sem se odločil pridružiti se češko-slovaškim četam.

— Finska krona. Haag, 26. julija. »Vossische Ztg.« poroča, da je zahteval finski deželni zbor v svoji seji 28. julija, v kateri je sklenil uvedbo monarhije, da naj se odpošlje deputacija, ki naj ponudi vojvodi Meklenburg-Schwerin finsko krono.

— Finska proti Angliji. Zeneva, 26. julija. »Secolo« poroča, da je v kratkem pričakovati vojne napovedi Finske Angliji.

— Lloyd George zahteva štedljivost, ker bo vojna še dolgo trajala. Amsterdam, 25. julija. (Kor. urad.) Glasom poročila Reuterjevega urada je dala vlada na čast živilskim kontrolorjem Amerike, Francoske in Italije dinar. Angleški živilski kontrolor je izjavil, da se bo racioniranje špeha preklicalo ter so zagotovljene tako velike rezerve, da si bo mogel vsak konzument kupiti vsako poljubno množino špeha in slanin. Nato je govoril ministrski predsednik Lloyd George ter izjavil: Kar se tiče izgledov zaveznikov v prihodnost, je treba konstatirati, da se je vojna pod-morskih čolnov za vselej ponesrečila. Kar je moralo ljudstvo pretrpeti na Angleskem, Francoskem in Italiji, se ne da primerjati s tem, kar morajo trpeti v so-vražnih deželah. Kljub temu pa moramo izreči svariilo in opomin. Američani pošiljajo vsak mesec stotisoče mož. Preskrba tako velikanske armade bo zahtevala več ladijske prostornine, kakor transport moštva in dasiravno gradbena Amerika zelo hitro ladje in dasiravno Anglija gradi ravno tako hitro, je vendar štedljivost bistveno potrebna. Kljub temu, da presega število ton, ki se zgradi sedaj mesec za mesecem, število ton izgubljenih ladij, pa tudi potrebe hitro naraščajo. Vsak tovor, ki ga moremo prihraniti, poviša bojno zmoglost ameriške armade. Zato je treba še vedno največje štedljivosti. Vsak posameznik, ki stedi, pripomore k udarcu, ki bo prihodnje leto ali tokom obeh prihodnjih let dosegel svobodo. V svojem odgovoru je izjavil Hoover, da je preskrba z živila za ententne države zagotovljena za ves čas vojne. Ni pa treba misliti, da bi vojna trajala delj kakor dve leti. Nasprotno mora ententa zmagati že prej.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na: dr. Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Z Goriškega.

26. julija 1918.
Ponočno streljanje. Da se kradejo poljski prideški po noči na Goriškem, je že znana stvar. Kdor le more, čuva svoj nadzemski in podzemski zaklad. Za Livado, kjer imajo voljaki dve njeni v našem, sta bila določena dva vojaka čuvajem. Precej temna noč. Tudi kmetije so šli na sosede njeve stražiti, videli so vojaka in meneč, da sta tatova, so začeli streljati. Vojaka sta odgovarjala. Nobeden ni bil ranjen. Toda najlepše pride. Oblasti sedaj preiskujejo, odkod imajo kmetije puške, ko so pač bili primorani oddati vse orožje že leta 1914: ob izbruhu svetovne vojne glavarstvu in orožnikom. To je težavna naloga in na rešitev je lahko vsakdo radoveden. Odkod dode naši otroci ročne granate, saj se granate ne smejo ne prodajati ne kupovati. Prepričani smo, da bo treba najeti premetene detektiva, ki bo izsledil vse te stvari.

Tudi v Gorici je dospela španska bolezen. Vedoč, da je naš magistrat skrajno previden pri sprejemanju novodolih strank, smo bili gotovi, da ta bolezen ne dobi potrebne dovoljenja za bivanje v mestu. In vendar se je zgodilo! Kaj so pa napravili meščani? Legli v posteljo? Poklicali zdravnik? Pili vroč čaj in se potili? Ne? Takoj so ustanovili »društvo ljubiteljev španskega naroda«, ki ima namen proučevati v zemljepisnem oziru španske vasi, v arhitektonskem oziru španske stene, v zoologičnem oziru španske muhe in v vojni - kulturnem oziru španske jezdece. Nestrno pričakujejo bodoči društveni potrditve društvenih pravil. Društveno življenje postaja v Gorici od dne do dne živahnije, kar beležimo kot vestni poročevalci s posebnim veseljem. Upamo, da se vpišijo v novo društvo tudi vsi oni gospodje, katerim je obnova našega mesta pri srcu, da se vsaj v tem društvu podrobneje spoznamo in si izmenjamo svoje nazore.

Toliko komarijev je sedaj v Gorici in na Goriškem, da je nemogoče zatisniti oči po noči. Se nikdar nismo toliko trpeli. Prejšnji komariji so se javljali z znanim glasom mimo ušes, ta novi mrčes je pa neslišen. Tudi pridobitev vojne! Kako naj si pomagamo? Pritožbe na glavarstvo ne pomagajo, ker je tam premalo uradnih in ima samo dovolj opravila s komarji. Pritožba na obnovo? Ko pa ne vemo še, če sploh spada odprava komarijev v njen delokrog. Še tistih par kapljic nadomestne krvi, ki se sedaj pretaka po naših žilah, nam bodo izpili ti nepridipravi.

Vsi obrtniki na Goriškem imajo sedaj priliko, da zaprosijo pri tukajšnjem namestništvu, oddelek za obnovitev Goriško - Gradišanske, podporo do najvišjega enkratnega zneska 3000 K. S tem denarjem si lahko nabavijo potrebno orodje, opremo za delavnice, razne druge predmete, ki jih rabijo mali obrtniki, trgovci, rokodelci itd. S to akcijo se hoče zopet oživet naša mala obrt in da se ta akcija sploh omogoči, je pripravljeno namestništvo v Gorici izposlovati v poklicnim obrtnikom oprostitve vojaške službe. V ta namen naj se zglašijo vsi obrtniki, trgovci pri svojem županstvu, da se jim preje ukrepi vsi potrebni koraki za njegovo oprostitve oziroma za podelitev prej omenjene podpore.

Vesti iz primorskih dežel.

— Poštni uradi na Goriškem. Z dnem 5. avgusta t. l. se zopet odprejo poštni uradi Kanal, Dornberg, Moša, Plavi, Renče in St. Lovrenc pri Moši za pismeno pošto, vstevši službeno in zasebno rekomandacijo kakor tudi za denarni (poštneknakični in pošt-nohranilnični) promet in za promet z vrednostnimi listi. Istega dne se razširi službeni delokrog poštne uradov Gradiška, Komen in Medeva na promet z zavetki. Najvišja teža znaša 10 kg.

— Iz Standerje. V Standerju pri Gorici je otvoril svojo trgovino z mešanim blagom tamkajšnji posestnik in trgovec Angeli Brisko.

— Deželni urad »Občega pokojinskega zavoda za nameščanje« v Trstu naznanja, da je preložil svoj sedež zopet v Trst, v ulico nadvojvode Josipa 4/II. in je pričel tamkaj dne 25. julija uradovati.

— Italijanski letalci nad Porečom. Iz Istre nam pišejo: Dne 20. t. m. se je pojavilo nad Porečem 18 od 20 italijanskih letal. Naši so streljali na letala, na kar so vrgli nekaj bomb, 5 jih je padlo v morje. Ribiči so bili hitro pri morju, da vlove kaj rib, kakor se to vedno dogaja ob takih slučajih. Priprave-dujejo, da so vrgli Italijani nekaj letakov, ki so bili naslovljeni na generala Borojeviča. Letaki so podpisani od dr. Trumbića.

— Naroden škandal v Splitu. Velik kompleks zemljišča na najlepšem kraju na Bačvicah je prodan Krupevi »Metallwarenfabrik«, ki ga je kupila za hotelsko društvo »Adria Hotelgesellschaft« za 670.000 kron. Znano je, da so splitske Bačvice najlepše naravno kopališče na vsem Jadranu. Prodajalci pravijo, da so hoteli pritegnili v društvo še več sosedov, da bi si pridobili koncesijo za gradbo kopališča, ali ker ni bilo odziva, so stopili v dogovor z nemškim društvom, ker so čuli, da ima velik vpliv, da dobi zase koncesijo za kopališče na Bačvicah. Splitska občina se je že poto-govala za to, da zgradi na Bačvicah moder-no kopališče, ali pomorska oblast jej je bila vrnila načrta. Čudno, kako se je pri kupcu izpuštila občina. Zagotavlja se, da je v društvu za gradbo kopališča udeležena tret-jina domačega kapitala. ... Po taki poti Jugoslovani naseljujejo Nemce od Adriji.

— Kdo izmed vračajočih se vletnikov iz Rusije bi kaj vedel povedati o praporščaku Alojziju Sedel, kateri je služil pri 97. peš-polku, a pozneje pri pešpolku št. 45. Vlet je bil 31. maja 1915. Pisal je zadnjič 24. novembra 1917. Iz Tara V. Tobolskaja gubernija, Sibirija. Tozadevala, kolikor mogoče točna poljska se prisi na naslov: Uprava hrvatske pučke škole — Krmel postja Bale, Istra.

— Za 60.000 kron zlati zaplenjenega na Reki. Redarstvo na Reki je prišlo nekateri osebe, ki so prodajale zlato. Sodi se, da je to ono zlato, ki je bilo pred kratkim ukraden v Budimpešti. Zlata je za 60.000 kron.

Dnevne vesti.

— Odlikovan je bil za posebno hrabrost v svoji službi c. kr. vojni-poštni sprevodnik Ivan Košenina z bronasto hrabrostno svetinjo.

— Imenovanja v zemljemski službi. C. kr. evidenčna geometra II. razreda: Karel Kavšek v Ljubljani in Janko Hočevčar v Kamniku sta imenovana za c. kr. evidenčna geometra I. razreda v X. činovnem razredu. — C. kr. evidenčnemu geometru Avguštinu Sedleckemu je podeljen od c. kr. ministrstva za javna dela stanov-ski naslov inženir.

— Kulturni dar novoustanovljene »slovenskega bataliona«. V četrtak smo izkazali med »Darilec znesek 268 kron 40 vin., poslanih od novoustanovljene »slovenskega bataliona« iz nekega domačega pešpolka, za družbo sv. Cirila in Metoda, za šolsko družbo za Istro in za dr. Krekov spomenik. V batalionu so po večini primorski Slo-venci, nekaj od drugod, nekaj Hrvatov. Razveselili je izkaz vsakega, kdor ga je čital, ker dar priča, kako goriko po-mujajo naši fantje in moške sedanje ča-se, kako toplotno jim bje srce za naš ju-goslovanski rod in kako mu hočejo po-magati do boljših bodočnosti. Obljublja-ta, da bodo še nabirali in še poslali. Hvala jim! Živeli!

— Čemu po nemško? Pišejo nam iz mesta: Več trgovin je zaprtih čez poletje. Prav neprijetno zadene človeka, ko vidi, kako se po trgovinah v Ljubljani še vedno preveč silijo z nem-ščino. Kaj treba naznanjati tudi po nemško na trgovini, da ostane zaprta toliko in toliko časa? Ali ne zadošča slovensko obvestilo v Ljubljani? V Gradu je toliko Slovencev, da se ljub-ljanski nemškutariji kar poizgube proti nim, pa mislite, da bi kakka trgovina naznanila tudi po slovensko, ako bi vstavila začasno svoje poslovanje? Nobe-na. Čemu torej v Ljubljani še vedno taki obziri, ko jih gojinsko ni potreba ne glede domačih »Nemcev« in ne glede kakšnega slučajno in se mudečega uica. No, to so še ostanki starih raz-vad, katerih pa se moramo otresti. Ljubljana mora biti ponosno sloven-ska in kazati povsodi slovensko lice. S švabčenjem proč! Urednik »Narodnih listov« g. Strakaty je Za-grebčane očito pokaral radi švabče-renja, tudi pri nas je potreba še bolja proti ucepjenemu švabčenju, da se ga iznebimo docela. Naša narodna čast in naši sedanjí boji za bodočnost to kategorično zahtevajo.

— Poročil se je danes gospod Ant. Kovčič, c. kr. profesor z gđ. Franjo Peterlinovo. Iskreno čestitamo!

— Velika tatvina na ljubljanski pošti. 16letni Vinko Loboda, ki je bil zaposlen na ljubljanski pošti kot pre-voznik pri vozu, ki vozi s pošte na kolodvor, si je prilastil iz zavezane in zapечатene vreče denarno pismo z 12.900 K, ki jih je imela ljubljanska pošta poslati potom poštne ambulance v Domžale. Deček je vrečo med potjo na kolodvor prezeval in vrečo na kolo-dvoru oddal na vlak. Tam se je tatvina takor opazila, policija je intervenirala in se ji je posrečilo tatjo takor dobiti ter najti tudi denar, ki ga je skril de-ček na kolodvoru na stranišču. Poštna uprava nima nobene škode.

— S častno svetinjo za 40letno zve-sto službovanje je bil odlikovan delo-vodja Ivan Kotnik v papirnici na Vevčah.

— S častno svetinjo za 25letno za-služno gasilsko delovanje je odlikovan član gasilnega društva Studenec - Iška vas Anton Čankar.

— Da se proglasi za mrtvega Jurij Zajec s Čateške gore, je v to svrhu uvedeno po-stopanje pri tukajšnjem deželnem sodišču. Jurij Zajec, rojen 1893. na Čateški gori št. 9 pri Litli, vojak 27. bramb. pešp., je bil kon-cem 1914. blizu Nadvorne zbolel in umrl na koleri. Ako se ne izve nič o njem do 20. ju-lija 1919, bo proglšen za mrtvega. Anton Sajovic, rojen 1876. v Predosljah, vojak 17. polka, se je boril oktobra 1915. na Dober-dobu. Od takrat ni nobenega glasu več o njem. Ako se ne izve nič o njem do av-gusta 1919, bo proglšen za mrtvega, ker je uvedeno tozadevno postopanje pri tuka-jšnjem deželnem sodišču.

— Iz begunskega življenja. Pišejo nam: Prišla je rečna ženica begunka brez denar-ja in sestrana iskat živeža v O. na Gor. Prinesla je s seboj par ruh domačega plat-na za 2 osebi, posteljno odelo iste veliko-sti in s seboj je imela še nekaj manjvrednih reči. Za vse to so jej ponudili v zamenj 5 kg fižola in par pišk. Revca je odklonila, češ, grem naprej, piščet si ne privoščim, dobim rajši polovico več fižola. Sla je v bližino vasa. Tam pa je dobila piščih 5 kg fižola brez piščet. Lačna, brez denarja in da ni zamudila vlaka, je sprejela fižol, to je se-danje vrednosti recimo 15 K. Dala pa je za gotovih 300 K vrednega blaga. Potemta-kom stane kilogram fižola dobrih 64 K. — Nek človek, po poklicu čevljar, pred vojno zadolžen, je sedaj petičen mož. Beguncem hodi po podporo v R., vsak mesec za 57 opravk. Zamude ima tri ure, poleg tega opravi svoje posle. Od vsakega dobi po eno krono, skupno 57 K. Pri aprovizaciji nam računajo pri sladkorju 30 v zavitek, kate-rega stehajo zopet s sladkorjem vred, ta-ko da plačamo dvakrat tudi ta nesrečni škrtčilec. — Za mesec maj smo prejeli be-gunko podporo komaj te dni in najrenejši begunki so še dolžni ostali 30 K. Strašno je begunstvo. ...

— Tatvina. Na Jesenicah v hotelu »pri pošti« je odnesel neznan tat natakari Te-reziji Kratki znesek 500 do 600 K. — V Ra-kovniku pri Kamniku je bilo ukradeno Ma-riji Cuckovi ženske obleke za 2000 K. — V Rožni dolini je odnesel nekdo nekemu pošt-nemu uslužbencu krompirja za 100 K.

— Kočevsko krajevno oblačilnico sodne-ga okraja Kočevja za revne sloje vodi neki Franz Scheschark, ki odganja slovenske ljudi, češ, kaj boste pri nas Nemcih prosja-čili, pojditte prosjati k Slovincem, zahteva, da govore z njim nemško, slovenske župa-ne pa, katerim v olini niti do kolen ne sega, zmerja z »dumme Kerle«. Ko se ga pokliče pred sodišče na odgovor, pa lunaško tajl! Opozarjamo deželno oblačilnico, da je v kočevskih občinah nad 30% Slovincem, da spadajo v okoliš tega njenega častivredne-ga zaupnika tri popolnoma slovenske ob-čine (Banjaloka, Fara in Oslinica) in da sode torej na tako mesto najbrž mož neko-liko drugačnih razovor in olike, kot pa je čestiti gospod Franz Scheschark! Ker pa je možakar slučajno tudi učitelj, ne bi morda škodilo, ako bi se deželni oztroma okrajni

Zakai ne odpravijo šol, če nočejo pla-čevati učitelstva? Rad bi vedel, čemu vendar stoji tisto učiteljske v Ljub-ljani? Marsikateri tovariš bi bil z ma-no vred srečnejši, če bi onega poslopja nikdar ne videl. Berač bi lahko postal brez meščanske šole in učiteljske. Se-daj si pa radi voščene niti pomagati ne morem ter sem prisiljen hoditi bos in prosjati dalje. — Ali je res »De-lavec ali najemnikom — vnebovpi-joč greh? Jaz ne verjamem, saj gosp. Lampé tudi ne.

— Rad akcionega odbora za ju-go-slovansku siročad. Iz Zagreba nam po-ročajo: Kako se je »Akcion odbor« proizvo-ji in prelopio u »Odbor S. H. S. žena za siročad« ugodna mu je dužnost da se još tednom ponajbolje zahvali svakome napose i svima zaledno, za suradnju i pripomoč. Čisti prihod što je priveden rečenoj svrhi bio je ovaj. Ciklus od šest predavanja K 692874 Zabava umiet. škot »Bohemec« kron 18.85997. Akademija članova hrv. zem. kazališta K 17.16282. Intimna izložba Car - Sumanovik K 443 — Oratorij »Mirna« K 4200 — Svega K 47.59453.

— K zvišanem cenam po brivni-cah. Pišejo nam iz mesta: Brivci so to-rej prav znatno povišali cene, ki sto-pijo v veljavo 1. avgusta t. l. in ob jed-nem so uvedli nedeljske počitke. Uved-ba nedeljskega počitka je čisto v redu. Tudi se ne čudimo zvišanju cen, ker se vse draži in cene povsodi rastejo, ponekod naravnost ogromno. Ali nekaj je, kar moramo ob tej priliki zahteva-ti, namreč boljše brivne v marsikateri brivnici in več pazljivosti in postrze-ljivosti. Poznamo brivnico, kjer se po-moščnika razgovarjata glasno tačas, ko brieta, kakor bi bila na kakem sem-nju, obrt je človek tako-le na pol, da bi lahko kar takol stopil v drugo briv-nico. Kjer ni pazljivosti, dobis nepo-trebno zarezov v lice ali v brado, če ka-las zraste po ušesu, ti ga ne odstriže, kadar te ostrže, ako ga za to posebej ne prosis. Ni povsodi tako, ali je tu in tam. Imen nočemo navajati, hočemo pa red, točnost, pazljivost in postrzežnost in samo potrebno naj govori brivec, ko brije človeka, ne pa da zija okoli, se smeje in se vstavlja sredi dela. Zaslu-žek bo mnogo značilnejši, zato pa naj se tudi vse prizadeje brivnice z boljša-jo v navedenem smislu. Vemo, da so težki časi in da tudi brivnice ne more-jo baš tako postreči, kakor bi rad je-den ali drugi gospodar, toda, kar smo navedli, to se mora vršiti. — Več s se-danjimi razmerami v brivnicah neza-dovoljnih.

— Poročil se je danes gospod Ant. Kovčič, c. kr. profesor z gđ. Franjo Peterlinovo. Iskreno čestitamo!

— Velika tatvina na ljubljanski pošti. 16letni Vinko Loboda, ki je bil zaposlen na ljubljanski pošti kot pre-voznik pri vozu, ki vozi s pošte na kolodvor, si je prilastil iz zavezane in zapечатene vreče denarno pismo z 12.900 K, ki jih je imela ljubljanska pošta poslati potom poštne ambulance v Domžale. Deček je vrečo med potjo na kolodvor prezeval in vrečo na kolo-dvoru oddal na vlak. Tam se je tatvina takor opazila, policija je intervenirala in se ji je posrečilo tatjo takor dobiti ter najti tudi denar, ki ga je skril de-ček na kolodvoru na stranišču. Poštna uprava nima nobene škode.

— S častno svetinjo za 40letno zve-sto službovanje je bil odlikovan delo-vodja Ivan Kotnik v papirnici na Vevčah.

— S častno svetinjo za 25letno za-služno gasilsko delovanje je odlikovan član gasilnega društva Studenec - Iška vas Anton Čankar.

— Da se proglasi za mrtvega Jurij Zajec s Čateške gore, je v to svrhu uvedeno po-stopanje pri tukajšnjem deželnem sodišču. Jurij Zajec, rojen 1893. na Čateški gori št. 9 pri Litli, vojak 27. bramb. pešp., je bil kon-cem 1914. blizu Nadvorne zbolel in umrl na koleri. Ako se ne izve nič o njem do 20. ju-lija 1919, bo proglšen za mrtvega. Anton Sajovic, rojen 1876. v Predosljah, vojak 17. polka, se je boril oktobra 1915. na Dober-dobu. Od takrat ni nobenega glasu več o njem. Ako se ne izve nič o njem do av-gusta 1919, bo proglšen za mrtvega, ker je uvedeno tozadevno postopanje pri tuka-jšnjem deželnem sodišču.

— Iz begunskega življenja. Pišejo nam: Prišla je rečna ženica begunka brez denar-ja in sestrana iskat živeža v O. na Gor. Prinesla je s seboj par ruh domačega plat-na za 2 osebi, posteljno odelo iste veliko-sti in s seboj je imela še nekaj manjvrednih reči. Za vse to so jej ponudili v zamenj 5 kg fižola in par pišk. Revca je odklonila, češ, grem naprej, piščet si ne privoščim, dobim rajši polovico več fižola. Sla je v bližino vasa. Tam pa je dobila piščih 5 kg fižola brez piščet. Lačna, brez denarja in da ni zamudila vlaka, je sprejela fižol, to je se-danje vrednosti recimo 15 K. Dala pa je za gotovih 300 K vrednega blaga. Potemta-kom stane kilogram fižola dobrih 64 K. — Nek človek, po poklicu čevljar, pred vojno zadolžen, je sedaj petičen mož. Beguncem hodi po podporo v R., vsak mesec za 57 opravk. Zamude ima tri ure, poleg tega opravi svoje posle. Od vsakega dobi po eno krono, skupno 57 K. Pri aprovizaciji nam računajo pri sladkorju 30 v zavitek, kate-rega stehajo zopet s sladkorjem vred, ta-ko da plačamo dvakrat tudi ta nesrečni škrtčilec. — Za mesec maj smo prejeli be-gunko podporo komaj te dni in najrenejši begunki so še dolžni ostali 30 K. Strašno je begunstvo. ...

— Tatvina. Na Jesenicah v hotelu »pri pošti« je odnesel neznan tat natakari Te-reziji Kratki znesek 500 do 600 K. — V Ra-kovniku pri Kamniku je bilo ukradeno Ma-riji Cuckovi ženske obleke za 2000 K. — V Rožni dolini je odnesel nekdo nekemu pošt-nemu uslužbencu krompirja za 100 K.

— Kočevsko krajevno oblačilnico sodne-ga okraja Kočevja za revne sloje vodi neki Franz Scheschark, ki odganja slovenske ljudi, češ, kaj boste pri nas Nemcih prosja-čili, pojditte prosjati k Slovincem, zahteva, da govore z njim nemško, slovenske župa-ne pa, katerim v olini niti do kolen ne sega, zmerja z »dumme Kerle«. Ko se ga pokliče pred sodišče na odgovor, pa lunaško tajl! Opozarjamo deželno oblačilnico, da je v kočevskih občinah nad 30% Slovincem, da spadajo v okoliš tega njenega častivredne-ga zaupnika tri popolnoma slovenske ob-čine (Banjaloka, Fara in Oslinica) in da sode torej na tako mesto najbrž mož neko-liko drugačnih razovor in olike, kot pa je čestiti gospod Franz Scheschark! Ker pa je možakar slučajno tudi učitelj, ne bi morda škodilo, ako bi se deželni oztroma okrajni

solski svet pobrigal za tozadevno sodno najbrž že ugotovljeni material pred okraj-nim sodiščem Kočevje ter presodil, ali je tako šovinističen in fin nastop primeren za učitelja ali ne!

— Samomor. Obesila se je slabomna 21letna posestnikova hči Ana Koči-ja z pri Mirni peči.

— Bivši mali trgovci industrijaletc in veleposelnik. Lesni industrijaletc Mar-tin Werbowetz, ki je podpisal pri cen-tralni banki nemških hranilnic VIII. vojnega posojila 100.000 K, je kupil, kakor poroča »Tagespost«, lani neko tovarno za 140.000 K in neki grad za 500.000 K. Werbowetz je doma iz Rad-gove, kjer je imel malo trgovino z me-šanim blagom. Kakor kaže primerek, je mož čistega slovanskega rodu, sedaj pa služi Nemcem.

— Zračna pošta Gradev - Dunaj. Kr-čanski socijalci v graškem mestnem svetu so stavili predlog za uvedbo zračne pošte med Gradcem in Duna-jem. Peča se s tem vprašanjem tudi vo-jaska oblast in trgovsko ministrstvo. Morda bi ta pošta imela več sreče, ka-kor ona med Budimpešto in Duna-jem.

— Veliki umetniški film »Starnar iz Strassburga« predstavlja »Kino Central« v deželnem gledališču, danes v soboto, jutri nedeljo in v ponedeljek.

— Kino Ideal. Za peterdejski nudijski film »Pax aeterna« (Verni mir) vlada že dalje časa med občim-stvom veliko zanimanje; da ne bo na-vala popoldne in na večer pri blagaj-nah, vrši se vsak dan predprodaja vstopnic od 11.—12. ure popoldne. Predstave so tudi mladini dostopne. »Pax aeterna« je najkvalitetnejši film sedanega časa, veren odsev krivavega 4letnega bojenja za svetovno gospod-stvo, obenem pa izborna propagandna drama za tralen in pravičen mir med narodi. Sodelujejo v glavnih vlogah naši publiko dobro znani nudijski umetniki kot Frederik Jacobsen, Karlo Wieth in Zanny Petersen. Film se predvaja sedem dni, do 2. avgusta. Film spremlja na-lasč za ta namen komponirana glasha kapelnika Franca Eberja iz Dunaja. V dopolnilno sporedu se predvaja še eno-dejanska burka s Hugonum Flinom »Striček doktor« V sled visokih nabav-nih stroškov zmerno povišanje vstop-nine. Predstave od 4. ure dalje, zadnja ob 9.9. ura na vrtu. Kino Ideal.

— Našla se je v trgovini L. Schwent-ner denarnica s srednjo svoto denarja.

Aprovizacija.

IZ SEJE MESTNEGA APROVIZACNEGA ODSEKA, DNE 26. JULIJA 1918.

Zopet grozi Ljubljani največja nevar-nost, da bo ostala koncem prihodnjega tedna brez kruha. Pred dnevi se je namreč izkazalo, da ne bodo prišli pravočasno ob-ljubljene pošiljave ječmena, ki so bile na-menjene za mlin. Mestna aprovizacija je takor prosila ljubljanskega državnega po-slanca dr. Ravniharja, da intervenira v mi-nistrstvu za ljudsko prehrano. Dr. Ravni-har je zahteval takojšnjo pomoč in opozoril ministra na veliko pomanjkanje v Ljubljani. Minister je takor obljubil pomoč. Vendar do danes še ni nobenih izgledov, da bo ministrstva obljuba tudi izpolnjena. Sicer je došlo dva vagona ječmena, ki pa še daleč ne zadostujeta. Tudi mletev teh dveh va-gonov je za enkrat nemogoča, ker Majdičev valjni mlin v Kranju, ki jih je prevzel, po-trebuje za enkratno mletev najmanj 8 va-gonov žita. Nakazanih je še nadaljnih 80 vagonov ječmena, vendar je to le nakazilo, ki je še zelo oddaljeno od izvršitve. Moke za peko nima mestna aprovi-zacija niti kilograma v zalogi. Pekarne imajo moke za peko do ponedelja in jim od tega dne dalje popolnoma poide. V zalogi ima pa še mestna aprovizacija 320 vreč boljše moke, ki je bila namenjena za razdelitev na izkaznice za moko. V očigled dejstvu, da mora mestna aprovizacija v in-teresu splošne prehrane storiti vse, kar je v danih razmerah mogoče, samo da ni peka kruha ustavljen, razdeli mestna aprovi-zacija zadnjo zalogo, 320 vreč moke, med pe-karne. Ta množina zadostuje le za tri dni, to je za torek, sredo in četr-trek prihodnjim teden. Če do četrta ne dobi mestna aprovizacija obljubljeni ječ-menovno moko, bo Ljubljana v pe-tek brez kruha in bo ostala toliko časa, da ne pride nazna-njena in od centralnih obla-si zadržno obljubljena moka za kruh. Od torka do četrta bo imela Ljubljana nekoliko boljše kruh, ker se bo pekel iz moke, ki je bila namenjena za kruh. S to kratko dobo boljše kruha še ni nikakor rečeno, da pridejo boljše časi, to tem manj, ker se izpraznjuje zadnja zalo-gica mestne aprovizacije. Takol, ko dobi aprovizacija zopet prvo pošiljatev moke za kruh, bo ječmenovna moka, ki je gotovo še slabša od sedanjih mešanec.

Namesto moke za kruh, razdeli apro-vizacija prihodnji teden na izkaznice po ¼ kg mlevskih izdelkov, in sicer na ta na-čin, da dobe nekateri okraj po ¼ kg ko-ruznega zdroba, zopet drugi okraj po ¼ kg ješprenja.

Sedaj, ko že zdavnaj nima mestna aprovizacija nobenega prekaženega mesa na zalogi, se razširjajo po Ljubljani ne-osnovane govorice, češ, da se je izpeljalo iz aprovizacijskih skladišč po cele vozove po-kvarjenega mesa. Konstatirano bodi, da je mestna aprovizacija v pretekli seziji posu-sila in razdelila med prebivalstvo 30.000 kg prašičkega mesa. Od te množine je bilo po-kvarjenih le 423 kg, kar je za skrajno ma-lenkostna množina, če se pomisli, v kakš-nih okoliščinah in razmerah je morala aprovizacija prekaževati meso. Po izjavi večšakov je to množina, s katero je mora-la mestna aprovizacija že v naprej računati in kateri se pri največji pazljivosti tudi iz-ogniti ni mogla. Kakor rečeno, o celih vo-zovih pokvarjenega mesa niti govora ni in so to le besede onih ljudi, ki veliko govore, a malo vedo.

Se ni potrjena od c. kr. deželne vlade in že trgovska prevladnost narekuje, da se mora zaplenjeno blago prodati po tukajšnjih običajnih tržnih cenah, ker bi bila drugače predočena nevarnost, da bi nastala vsled nizke cene velika diferencja, katero bi morala poravnati občina. Mestna uprava izdala bo skušala dobiti primerno množino od konfisciranega blaga, da ga razdeli ubožnim slojem.

Aprovizorični odsek sklence, naprositi c. kr. deželno vlado, da zaseže čebulo na korist Ljubljani. Zelo nujno je, da se že enkrat napravi konec vedno večjemu izvažanju čebule iz dežele in preproči navijanje cen. Če bo šlo tako naprej, se prav lahko zgodi, da bo Ljubljana brez čebule. Obtem prosimo mestno upravo, da izreče že danes zaplenbo vsega v ljubljanski okolici pridelanega poznega zelja na korist Ljubljani.

Vedno bolj se tudi ponavljajo pritožbe, da na ljubljanskem sadnem trgu nihče več ne upošteva maksimalnih cen. Cene so v vsakem dnevu višje in bo kmalu sadje na prodaj le najpremožnejšim slojem in ga ogromna večina prebivalstva ne bo mogla kupovati, ker bo veliko predrago. Že sedaj se izvažajo z drugo zelenjavo vred tudi velike množine sadja iz Ljubljane. Da se vse to prepreči, je sprejel mestni upravitelj odsek sleden predlog: Mestna uprava izdala nakupi v lastni režiji večjo množino raznega sadja, predvsem jabolk, hrušk in češkelj. Sadež proda potem aprovizorja na ljubljanskem trgu in skuša s tem vplivati na splošne tržne cene. Mestna uprava izdala opozori nadalje obrtno oblast in c. kr. deželno vlado, da najstrožje nastopi proti vsem onim prodajalcem, ki se ne bi ravnali po maksimalnih cenah in imeli tudi te cene označene v svojih prodajalnih prostorih. Končno prosimo mestno upravo, da c. kr. deželno vlado, da ji podeli pravico, zaplenjati na kolodvorih za izvoz namenjeno sadje. Ta pravica se pa ne sme raztegniti samo na Ljubljano, ampak tudi na vse ljubljanske kolodvore. Odsek naroča svojemu predsedniku, da predloži te sklepe c. kr. deželni vladi.

* Kislja repa za Vič. Občani Viča, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B ali C, prejmejo kisljo repa v ponedeljek, dne 29. julija dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je ta - le red: Stranke z rumenimi izkaznicami B od 8. do 9.; stranke z rumenimi izkaznicami C št.

1 do 260 od 9. do 10.; št. 261 do konca od 10. do 11. Stranke dobe za vsako osebo 2 kg kisle repe, kilogram stane 80 vinarjev.

* Kislja repa za Moste. Občani Most, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B ali C, prejmejo kisljo repa v ponedeljek, dne 29. julija dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je ta - le red: Stranke z rumenimi izkaznicami B od 3. do 4.; stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1 do 240 od 3. do 4.; št. 241 do konca od 4. do 5. Stranke dobe za vsako osebo 2 kg kisle repe, kilogram stane 80 vinarjev.

Prosveta.

— Gorkij je zbolel. Iz Helsinkov poročajo, da je Maksim Gorkij v Petrogradu težko zbolel.

— Trst in Slovenci. Svetovna vojna je Slovence in sploh Jugoslovane, prisilila, da se izjavimo, kako mislimo o bodočnosti Trsta in njega narodno - gospodarskem in političnem pomenu za nas. To vprašanje je zlasti za nas Slovence za enkrat najvažnejše in rešiti ga moramo le, ako popolnoma poznamo razvoj tržaške luke in nje pomen za našo trgovino in industrijo. O tem predmetu bo prinesla revija »Demokracija« študije in članke raznih slovenskih narodnih gospodarjev in politikov, ki deloma podpirajo svoje misli z bogatimi statističnimi gradivom. »Demokracija« izide tekom prihodnjega tedna in bo poleg razprav o tržaškem prva, med katerimi je tudi posnetek srbske brošure o tem predmetu, ki je izšla leta 1915. v Nišu, prinesla tudi bogato gradivo o drugih slovenskih političnih, gospodarskih in kulturnih vprašanjih ter obširen »Preled«. »Demokracija« se naroča v Ljubljani. Kolodvorska ulica št. 5, dobiva pa se tudi v knjigarnah.

Razne stvari.

* Letala za Brazilijo. »Agenzia Stefani« poroča, da je naročila brazilska vlada za 5 milijonov lir letal v Italiji in Franciji. * Milijon lir nagrade so dobili mornarji onega italijanskega podmorskega čolna, ki je potopil avstro - ogrsko vojno ladjo »Szent Istvan«.

* 28 kron za beefsteak. Lastnik hotela »Hungaria« v Budimpešti je bil obsojen na ovrabo nekega polkovnega zdravnika na globo 1500 kron, ker je račnal za beefsteak 28 kron.

* Spekulacija s poštnimi znamkami v Bolgariji. Vojnih spekulantov je tudi Bolgariji polna. Polastili so se tudi poštnih znamk pa v taki meri, da se ne dobi že niti najpotrebnejših. Sedaj je bolgarsko finančno ministrstvo imenovalo komisijo, ki ima urediti prodajo poštnih znamk.

* Živila za pisateljsko slavo. Zena nekega veleposelnika v poznanski provinci v Nemčiji piše romane pa ne najboljših vrst. Jedno izmed največjih založništva v Berlinu je dobilo te dni od nje ponudbo, naj sprejme njen novi roman. Sicer ga bodo kritiki raztrgali, ali ako ga sprejme, je pripravljena zalagatelj dajati živila ves čas, dokler jih bo primanjkovalo. Takol bi mu začela pošiljati masla ... Odgovor na ponudbo še ni znan.

Gospodarstvo.

— Na dunajski borzi je tudi včeraj posel več ali manj miroval. Le nekatere akcije so prišle na trge. Skodovke in še nekaj krovinskih akcijsko so profitirale od 4 do 7 K, med tem ko so bile delnice paroplovnih družb in železnih podjetij ceneje. Petrolejske, strojniške in usnjenske akcije so nekaj malega profitirale. — Notirale so: Anglobanka 606/50, Bankverein 639/50, Avstrijski kreditni zavod 904, Länderbank 622, Avstrijski Lloyd 1967, Skodovke 1055.

Položaj na deviznem trgu se je zopet poslabšal. Nizozemski goldinar je postal dražji in stane sedaj že 468/25 v, švicarski frank in 234 v. V ostalem je položaj neizpremenjen.

— Gradec dobi podporo od vlade. Kakor poroča »Tagespost«, so intervirali vsi štirje graški državni poslanci pri finančnem ministru, da bi se izplačala mestu Gradec podpora, ki se je svojčas obljubila. Finančni minister je zavrgel, da bo skrbel, da se nakaže podpora čimprej ter v kolikor možno polnoma obsegu. — Iz kakega fonda dobi Gradec vladno podporo? Ali ne bi

lahko dobila tudi Ljubljana podporo iz istega fonda?

— Ogrsko žito bo prihajalo le nekaj časa v Avstrijo, potem pa bo pošiljala Ogrska zopet moko tako kakor lansko leto. Nekateri listi so raznesli vest, kakor češ, da bo dajala letos Ogrska žito namesto moke, tako da bi imeli naši mlini obilo posla. Tradicionalna zahteva ogrskih mlinov pa je, da iz Ogrske ne sme uiti zrno žita, ampak da se mora v tamošnjih mlinih zmleti. Ta svoj postulat so uveljavili že pred vojno in toliko bolj sedaj. Res je, da pošlje sedaj Ogrska nekaj žita na Avstrijsko in da se bo tu zmlelo, to pa zato, ker so ogrski mlini momentano preobloženi z mlačavo za vojaški erar.

— Uvoz žganih alkoholnih pijač iz Ogrske, Bosne in Hercegovine. V današnjem državnem zakoniku objavljen odredba urada za ljudsko prehrano, ki določa pogoje, pod katerimi se smejo dobavljati iz Ogrske, Bosne in Hercegovine žgane alkoholne pijače. Kdor dobi od tam več kakor en liter alkohola, mora to prijaviti družbi z o. z. na Dunaju »Svega«, Dunaj, I., Tuchlaubenhof št. 7a, ter ji ponuditi blago v prevzetje. Na mesto dosedanje »Centrale spirita« je stopila družba »Svega«. Ko nečeno določa nova odredba, da se sme vsak, ki namerava dobavljati žgane alkoholne pijače iz teh dežel, pogoditi s »Svega«, ali in pod katerimi pogoji mu dovoli uvoz, v kolikor presega 1 liter. Ta odredba stopi 1. avgusta v veljavo.

— Na VIII. vojno posojilo na Ogrskem je bilo vplačanih nekaj čez 3000 milijonov kron. Natančno število se dožene še le tekom prihodnjega tedna. — Promet s prašiči. Poljedelsko ministrstvo je objavilo včeraj navedbo, glasom katere smejo deželne vlade urediti promet s prašiči. Te so opravljene prepovedati izvoz, oziroma uvesti izvoznice, napraviti centralo, ki bi bila izključno opravljena kupovati prašiče po celi deželi, prepovedati trge itd.

»Frane Jožefova« grenčica hitro in brez bolečin povzroči izpraznenje, zadostno prebavo in dovoljno slast do jedi. (2016)

Darila.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ne čakajte, da bo prepozno, da tudi pri Vas odneso vrednosti več tisočev? Še danes — ne jutri — bi morali opremiti svoja vrata, skrinje, omare, risalne mize, posebno pa še vrata od zalog, skladišč, podstrešij, kleti itd. kjer se večkrat nahajajo nenadomestljive vrednosti, z varnostnim ključem »Viktoriac« (svetovni patent). Že jutri bi bilo lahko prepozno! Edino razporečevališče za jugoslovanske dežele in Balkan: generalno zastopstvo varnostnih ključev »Viktoriac« v Zagrebu št. 25, Trenkova ulica 12. Mestna prodajalica Ilica 20, bazar König in M. Drucker, Ilica 39. (3469)

K važnem pronalasku. Svaki, koji najmanje gospodarstvo vodi, zna, da je gniljem krumpira več veliku štetu pretrpio, najveći dio krumpira gnilji u ovom i slijedećem mjesecu. Mojim pronalaskom može se svaki komadić krumpira apsolutno kod gniljenja očuvati, imao jedan metar ili stot hiljada metara. Ja posjedujem krumpira još koji je u potpunom i svježem i uporabivom stanju od godine 1914 i od godine 1915. u li. metodi i od godine 1916. i od godine 1917. u li. metodi tukućina i baratanje brani truležu u svrhu mojeg pronalaska molim svakog, koji želi dobiti upute, badava i franko dobiti, da mi putem pošte obavijesti, koju zalihu krumpira je posjedovao i koliko mu je od iste izgnijilo i koliko za još imade i ono, što jest sada, te kako izgleda. Uputnu knjižicu priložit ću, čim budu tiskane. Veleštovanjem V. Miloš, Bjelovar, Draškovićeve ulica br. 10.

Proda se
salonska oprava z ogledalom. —
Dunajska cesta št. 38. 3795

Velika hiša
v Ljubljani na ugodnem prostoru je ceno naprodaj. — Ponudbe (ne anonimne) pod: »Štev. 1834 3798« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Proda se par lepih prašičkov.
Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 3781

Cevljarški pomočnik,
na novo delo se takoj sprejme. — Plača 8—12 K. — Za hrano je preskrbljeno. — Sprejme se tudi vajenec. — Jos. Preseren, šiška - ljubljana, Celovška cesta 82. 3791

Kdor ima obnenačni izselitvi STANOVANJE
2 sob s pripadki, naj ponudi pod »ROSTOVAR« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Uradniči iščeta zračno meblovano sobo
s kosilom. Prispevata z živili. — Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod: »September 1918 3719«.

Kupi se prav dober planinski daljnogled
oziroma se zamenja za živila. Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.« — 3787

Hišo
če mogoče s posvetom in dobro pitno vodo, pripravno za trgovino, bi kupil v Zagorju ob Savi ali kakem večjem tigu. — Ponudbe na Aloizij Cerar, Lukovica pri Domžalah. — 3495

Izvežbanec lesne trgovine
popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika in pisavi in govoru ter bilance se takoj sprejme kot vodja. Naslov pri upr. »Sl. Nar.« 3611

Vzamejo se v najem trgovski lokali ali večja skladišča.
Kupi se tudi hiša, pripravna za trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »trgovina 3782« na uprav. »Sloven. Nar.«

Spretno LIKARICE
se takoj za trajno sprejmo pri
KARLU HAMANNU. 3603

Ročne mlîne
za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrno na najfinejšo moko, dobavlja samo edina češka tvrdka
JIRI FINKE,
Praha II, na Moráni č. 5.

Naprave za sušitev sadja in sočivja, uredbe tvornic za marmelado, stroji za lupljenje krompirja, aparati za pasiranje.
Friderik Rotter • Dunaj IV.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju gradij.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

VAROVALCE PODPLATOV
za vsako obutev pripravne nudi samo preprodajalcem 3470
Sohlenshonervertrieb
L. Braunstein, Dunaj I. Griechengasse 7., Abteil. 8.

KINO CENTRAL
v deželnem gledališču
Sobota 27, nedelja 28. in ponedel. 29. julija:
Veliki umetniški film:
Starinar iz Strassburga
Drama v petih dejanjih.
V glavni vlogi: **EDITH MELLER.**
Prve predstave vsak dan tudi mladini pristopne.
Torek 30. in sredo 31. julija, v četrtek 1. avg.
Senzacija sezone:
Veliki Zelnikov film iz čudežne Indije.
Čljandurska roža.
V glavnih vlogah dvorna igralka **Lya Mara** in **Friderik Zelnik.** — Ni za mladino.
Predstave se vrše v delavnikih ob 4, pol 6, 7. zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. dopoldan ob 3, pol 5, 6, pol 8. in 9. zvečer. 3777

Proda se ceno
moška obleka za srednjo velikost. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 3790

Skladiščnik
išče mesta izven Ljubljane. — Pisane ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod »Mesto 3748«.

Pozor letoviščarji za Bled!
Naznanjam, da se v moji gostilni na Bledu ne dobi hrane zaradi pomanjkanja blaga.
Ivan Zrimec,
mesar, gostilničar in posestnik na Bledu.
3770

Centenemu občinstvu vljudno naznanjam, da se nahaja moj
atelje za gosp. in dame
sedaj v Šelenburgovi ulici št. 6, I. nadstropje, preje
L. Schumi.
F. Potočnik,
krojač za gospode in dame
preje Gradišče 7.
3760

Lošč (glazure) za posodo
prodaja z zalogo 3774
K. Seidl, Gradec, Mariahilferstr. Nr. 21 I.

Srbečito, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano »SKABAFORM« mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna »Pri zlatem jelenu«, Ljubljana, Marijin trg.** 880
Pozor na varstveno znamko »SKABAFORM«

PEGE
rdečino na obrazu, rdeč nos, ogrce, prišče, gube in ohlapno kožo, vse napake polti odpravi z jam. staropreiskusena
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljiva. Poizkušnja K 150, veliki lonček K 4—, **Dr. A. Rixa biserno mleko,** tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 5—. Diskretno razpošilja **Dr. A. Rix, kosm. preparati, Dunaj IX, Lankiergasse**
6/2. Zaloga v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarni »Pri Angelju varhu«, »Pri Mariji pomočnici« in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5.

Kupim nove in stare KLOBUKE
moške in ženske, mehke, neopreiskusene in ne od moljev sušene, vsake oblike in vsake množine. 3605
ANT. JRMUS, PRAHA I, Biškovca ulica 8.
Telefon 5247. — Iščo se pridni nabiralci.

Najboljši nadomestek toaletno cvetlično milo
parfimirano, elegantno adjustirano v kartonih s 30 komadi K 20.— franko, ako se pošlje denar naprej 3675
JOSIP GUCKENTHALER & Co., OSIJEK, SLAVONIJA.

Cevi za kolesa
se iščejo proti zamenj v živilih. Pisane ponudbe pod »št. 1000/3745« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Š majhnemu dečku se išče za takoj deklica ali ženska.
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 3778

Pozor letoviščarji za Bled!
Naznanjam, da se v moji gostilni na Bledu ne dobi hrane zaradi pomanjkanja blaga.
Ivan Zrimec,
mesar, gostilničar in posestnik na Bledu.
3770

Centenemu občinstvu vljudno naznanjam, da se nahaja moj
atelje za gosp. in dame
sedaj v Šelenburgovi ulici št. 6, I. nadstropje, preje
L. Schumi.
F. Potočnik,
krojač za gospode in dame
preje Gradišče 7.
3760

Lošč (glazure) za posodo
prodaja z zalogo 3774
K. Seidl, Gradec, Mariahilferstr. Nr. 21 I.

Srbečito, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano »SKABAFORM« mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna »Pri zlatem jelenu«, Ljubljana, Marijin trg.** 880
Pozor na varstveno znamko »SKABAFORM«

PEGE
rdečino na obrazu, rdeč nos, ogrce, prišče, gube in ohlapno kožo, vse napake polti odpravi z jam. staropreiskusena
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljiva. Poizkušnja K 150, veliki lonček K 4—, **Dr. A. Rixa biserno mleko,** tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 5—. Diskretno razpošilja **Dr. A. Rix, kosm. preparati, Dunaj IX, Lankiergasse**
6/2. Zaloga v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarni »Pri Angelju varhu«, »Pri Mariji pomočnici« in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5.

Kupim nove in stare KLOBUKE
moške in ženske, mehke, neopreiskusene in ne od moljev sušene, vsake oblike in vsake množine. 3605
ANT. JRMUS, PRAHA I, Biškovca ulica 8.
Telefon 5247. — Iščo se pridni nabiralci.

Najboljši nadomestek toaletno cvetlično milo
parfimirano, elegantno adjustirano v kartonih s 30 komadi K 20.— franko, ako se pošlje denar naprej 3675
JOSIP GUCKENTHALER & Co., OSIJEK, SLAVONIJA.

Proda se dobro ohranjeno DAMSKO KOLO.
Polizve se: **Vegova ulica 8/2, čez dvorišče.** 3749

Mesečno sobo
išče stalno nameščen uradnik. Ponudbe pod »soliden 3746« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Šolske knjige
za 4. realko, fotograf. aparat, 9x12 s stativom (Rapid Aplanat), banja za sedenje se prodajo. — Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 3713

Sprejme se precej močan učenec, ki bi imel veselje do dimnikarske obrti, kakor tudi: **pomočnik** oskrbo in dobro plačo. — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 3716

Prazne zaboje
velike in majhne, prodaja po zmerni ceni **Konsumno društvo za Ljubljano in okolico, skladišče v Šiški, Kolodvorska ulica.** — 3739

Plahte, prazne vreče in vinske sode
kupi v vsaki množini po vsakokratnih najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe se prosijo na: **S. N. Neumann, Ljubljana, Poljanska cesta 49.** — 3279

Naprodaj je
večje tvorniško posetje v bližini Ljubljane. — Cenjene ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod: »tvorniško posetje 3747«.

Večja množina močnih sodov od piva,
sodi od 15 do 20 hektol, se prodajo. — Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 3759

Na prodaj je na licu mesta gozdu **Mihaila Skubice** v Tročinah v

60 m³ lepih buk. drv.
Kupne ponudbe na **Marijo Peitler** v **Višnjem.** 3743

Izurjena URADNICA,
vešča popolnoma slovenske, nemške in italijanske, stenografije, stroje-pisja, knjigovodstva in vseh pisarni-skih del, z večletno prakso, **išče službo.** Gre event. tudi na deželo. — Cenjene ponudbe pod: »Izurjena uradnica 3784« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Kupi se majhen voziček
(odprt ali polpokrit) za srednje velikega konja (ponija). — Ponudbe na: »poštni predal št. 127« glavna pošta, Ljubljana. 3785

Blagajnice National

kupujemo proti takojšnjemu plačilu v gotovini National Register Kasen G. m. b. H. Dunaj VI., Mariahilfstrasse 57-59. 3723

Iščem delavca,

vzemem tudi delazmožnega invalida. Kartonažna tovarna Iv. Bonac sin, Ljubljana. 3758

Proda se dobro ohranjena:

mlatilnica

s tresilom za na gepelj. Al. Kano- var, Dravice 13, pošta št. 11. pri Ljubljani. 3720

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvr- žene deželne in gozdne pridelke (ma- line, jagode, med itd.) kupuje po naj- višjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

KUHARICA

z dežele se takoj sprejme blizu Ljub- ljane, plača 60 K mesečno. Ponudbe na upravnishvo »Sloven. Naroda« pod »dežela 3701«.

Vinska klet „Union“

v Ljubljani
se odda z novembrom 1918. — Pi- smene ponudbe naj se vložijo do 15. avgusta 1918. — Pošljalna daje pi- sarna hotela „Union“. 3645

Proda se prostovoljno na Vrhniki

hiša

(trgovina) števil. 268.
V hiši je tudi go- stilna in trafika. — Natančneje se poi- ve pri lastnici sami Mariji Bučar, Vrhnika. 3693

Bele steklene drohce

glazevino
od steklenic in kozarcev kupuje po najvišji ceni trdka 3765
V. PANHOLZER, LJUBLJANA, PRAŽAKOVA ULICA 4.

Večje stanovanje

obstoječe iz najmanj 10-12 sob, even- tuelno v pritličju in 1. nadstropju ali 1. in 2. nadstropju se takoj sprejme. — Ponudbe pod poštni predal 127, Ljubljana, glavna pošta. — 3794

Čudotvorno šilo

čemo K 4-90 šiva (šepa) kakor šivalni stroj. Najboljša iznajdba za kranje usnja, strganih čev- ljev, konjskih opravi, odev vret in vseh vrst blaga oblik i. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletnem šilu s sukancem, 4 različnimi šivankami in navodi- lom za en komad K 4.90, 3 ko- madi K 13.50. — Po povzetju pošlila M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hies- gasse 13-48. 2953

Ženitna ponudba.

Naobražen mlad podčastnik se želi v svrhu poznejše ženitve upoznati s simpatično, lepo, od 17-23 let staro gospodično s primernim imetkom. Vdova brez otrok ni izključena. — Ponudbe s sliko, katere se vrne ali zamenja na upravnishvo »Slov. Naroda« pod »mlad gospodar 3722«. Taj- nost zjamčena.

Dobavljam:

Portland cement, živo apno v grudah, zarezno strešno opeko, kajnit za jesensko in spomla- dansko gnojenje. 3690
po najnižji ceni samo na vagon. Na- ročila naj se blagovolijo nasloviti na: Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

SIGORIN

zatre čudovito naglo
STENICE
vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K.
Dobiva se povsod. — Glavna razpošiljalnica 3734
Lekarna „pri upanju“ Apotheke »zur Hoffnunge« Pöcs 45, Ogrsko.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 3345

dr. J. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljiv, za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsied čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 5—, velika pušica, zadostna za uspeh K 10—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lektorergasse 6 E.

Zaloge v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“. Zaloge v Mariboru: lekar. Schutzengel, Mar. pom. in parf. Hofman. V Trstu: Part. Andreuzzi, Corso 5.

100.000 i
hvaljeznih odjemalcev potrjujejo, da uničevalos korenin RIA-BALZAM v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja očesa, bradavice, rožnate koše Usrehi jamčen. Cena 3 K 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K.

ZOBOL odstrani „TIDES“ pri najbolj trdo- vratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri otilih zobeh. Ob neuspehu de- nar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz us- Snežnobe zob Vam napravi zobni fluid „XIRIS“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši se popolnoma iztrebi- s podganjo smrtjo. Ce- ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 skatljice 9 K. — Stenice, nši bolh, ščurke uniči radikalno z zalezo vred „THIERA“. — prasek proti mršcem zraven 2 K. 3069

KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12 C/31 (Ogrsko).

Priporočam vžigalnike

granate in ploš- čnate na bencin vseh vrst in kres. kamenčke.

Trgovcem popust.

Puch, Waffner, Rambler, Kosmos

vozna kolesa (brez pnevmatike), kolesne dele, gumi- jevo raztopilo itd. — Razne dele za šival. stroje, olje, čolnčke, šivanke in dr. 3316

specijalna trgovina s šivalnimi stroji, kolesi, Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Univerzalni ročni mlin.

(Obi. zav.)

Moj univerzalni ročni mlin je izborno pripraven za mletje maka, dišav, slad- korja, kave, ovsenega riža, orehov, pšenice, ječmena, ovs, rži, koruze, riža itd. Ta mali mlin se je med voj- no izvrstno obnesel in se lahko rabi za vsako mletje za debelo in fino mletje. — Teža okoli 1 kg. 3074

Komad stane K 24.—

Odpošlila se z Dunaja proti vposlatvi zneska. — Generalno zastopstvo

Max Böhmel, Dunaj IV.,

Margaretenstrasse 27 : Abt. P. 17.

Prospekt zastoni.

Alfonz Breznik

učitelj Glasbene Matice in edini zaprli. strokov- njak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg števil. 15

(nasproti nunske cerkve).

Največja in najposobnejša trška in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih trdk: Bösendorfer, Förster, Rudol. Steilhammer, Hösl & Keltzman, Glas in Holm-ua imam edino izključno lo jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzi- fikativnih navideznega „pofelna“.

Uglazevanje in popravila s strokovništvom in cenov. lo letna poslavlneob vozna garancija

BARVA ZA OBLEKE

OBLEKA pobarvana izgleda in nadomesti NOVO. Če se pobarva le z najboljšo barvo. Vsak si lahko brez truda in stroškov prenove obleko bodisi iz kakšnega že blaga. Najmanjša pošiljatev 10 zaviti z navodilom s pošto K 10-20; trgovci 100 zaviti K 40.—, 1000 zaviti K 30.—, za 100 zavitkov. — A. Postřizn, Građec, Sta- jersko, Steyregg. 60 II. Commis. „Mehlat“.

V založbi Slovenske Socialne Matice

je izšel propagandni spis

Demokratizem in ženstvo.

Dobiva se v vseh ljubljanskih knjizarnah. — Pismena naročila sprejema »Slovenska Socialna Matica« v Ljubljani. Cena K 1.—, s poštnino K 1.50, 10 izv. dov skuraj K 9.—, pri naročilih čez 30 izvodov 2 0/0 ponust. 3737

Ke Ma je domač izdelek! to je

Emona

PRIZNANO NAJBOLJŠI
prah prasek
dobiva se vseh prodajalnah

Za kritje streh najboljša, odbrana

STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfalz) lastnega izdelka se dobiva v :: izvrstni kakovosti in vsaki količini pri :: 3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC.

Izvoz in odprava dovoljena z dolensko železnico.

PRI POMANJKANJU MOKE

je najboljši pripomoček „MEHLATA“-moka; je pri- dodati k vsem pekarijam, močnatim jedlom, kruhu, juham i. t. d., ker zaradi tega pecivo naraste, pridobi hranljivost, izdatnost, nasitljivost, lepo izgledanje, je sredstvo proti različnim boleznim. Vsebuje 10% slad- kornih, 10% maščobnih snovi. Dobi se najmanj karton s 25 zavitki za K 75.—; pri 5 kartonih še 10% po- pusta. Mala prodaja je K 3.50. — Za event. vprašanja se prosi znakma. 2137

A. POSTRZIN, GRADEC, Stajersko,

STEYRERG. 60 II., COMMISSION „MEHLATA“.

Podaljšaj svoje življenje!

Mogoče je podaljšati si življenje, preprečiti bo- lezni, bolnike ozdraviti, slabotne pokrepčati, ne- stanovitne trdne in nesrečne veselje stori.

Kaj tiči za vsako boleznijo?

Oslabenje živčnih moči, potrtost duha, izguba dra- gih prijateljev in sorodnikov, razočaranje, strah pred boleznijo, nepravilno življenje in drugi vzroki.

Veselo srce

je najboljši zdravnik. Je neka pot, ki te privede do radosti in te poživi z novimi upi, in ta pot je opisana v knjigi, ki jo pošljem vsakomur kdor piše ponjo

popolnoma zastoni.

V tej knjižici je pojasnjeno, kako zamore vsakdo v kratkem času, ne da bi bil oviran pri poklicu, moč živčevja in miši- čevja nadomestiti, utrjenosti, potrtosti, raztresenosti, oslabe- losti spomina, nevoljo do dela in druge znake bolezni pa odpraviti. Zahtevajte ta spis, ki vam bo prinesel vesele ure.

Naslov:

Ernst Orsech, Berlin S. W., Markgrafensstrasse 63, Abt. 456.

Gospodična

želi mest. blagajničarke eventualno gre tudi za prodajalko. Naslov pove upravnishvo »Sloven. Naroda«. — 3715

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in sta- novanje skrbjeno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Išče se

gostilniška kuharica

plača po dogovoru. Sprejme se takoj. Rožna ulica 15, Ljubljana. — 3764

Starejša gospodična

zmožna obeh deželnih jezikov, vajena kuhanja, bi rada prevzela mesto go- spodinje. Vodila je več let gospodinj- stvo doma Nastop 1.—15. avgusta. — Cenjene ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod „J. 3741“.

Pravo ogrsko

rdečo papriko

razpošlila slovenska trdka Anton Z. Finžgar, Varaždin (Hrvatsko). 3687

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

PRODAJALKA

vešča špecerijske in galanterijske stro- ke, se takoj sprejme. — Prednost imajo take, ki so zmožne vseh treh dež. jezikov. — Hrana in stanovanje 2 hiši. Ponudbe na Albert Pečevnik, Gorica, Gosposka ul. 19-21. 3754

Kupi se

manjša hiša

v Ljubljani ali bližnji okolici. — Ponudbe na „Ljubljana, poštni pre- dal 136“. 3725

Uradnik išče

STANOVANJE

s kuhinjo, 2-3 sobami, v mestu ali v bližini mesta od avgusta ali sep- tembra dalje. Ponudbe pod „Stano- vanje“ na poštni predal števil. 2, Ljubljana. 3415

Blagajničarka

in prodajalka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom in zalogo tobaka pri Oton Homann v Radovljici. 3680

Krema za britje

najboljša kakovost, porabna brez vode, velik lonček K 6.—

MILO za britje

pristno, najboljša vrsta, 1 komad K 3.—, 1 kg K 32.— Po povzetju pošlila M. Janker, eksportno podjetje Zagreb št. 15, Petrinjska 3/III, Hrvatsko. 3286

KUPUJEM

pri meni kupljene šivalne stroje na- zaj in plačujem po najvišji ceni. — Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

Jos. Petelinc

tovar. zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I nadstropje, levo.

Uradno dovoljena, že 20 let

obstoječa najstarejša ljublj.

posredovalnica stanovanj in služb

v udobnost cenj. občinstva zopet v

središču mesta

Išče najnujo: več navadnih in bolj- ših kuharic za Ljubljano in zunan. tudi k 1-2 osebam, za častniške kuhl- nje, hotele in restavrantne, več hi- ša pod dobrimi pogoji, hišnike za mestno vilo, več deklek za vse itd. Več v pisarni. — Pri zunanjih vpra- šanjih prosim znakmo za odgovor. —

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavica: K 20,000.000. Rezerve: okrog K 3 1/2,000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižico in jih obrestuje po čistih 4% Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora- torij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.
Centrala: Trst.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opuzja, Split, Šibenik, Zadar.
ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.

Stanje vlog je značalo koncem meseca junija 1918 K 270,050.534-29.

Glavnica K 50,000.000.—

Podružnica
v Ljubljani**Ceška Industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Iščem GOSTILNO
na račun ali v najem v Gorici ali
v okupiranem kraju Italije. Ponudbe
na upr. „Slovenskega Naroda“ pod
„Vdova brez otrok 3702“.**15 leten deček**Išče vajeniškega mesta v večji tr-
govini na deželi ali v mestu; gre tudi
na Hrvaško. — Prijazne ponudbe pod
šifro: „Trgovski vajenec 3766“ na
upravnishvo „Slov. Naroda“.**Hrastov in
kostanjev les**kupi tovarniško podjetje. — Prevzame
tudi posamezne vagonce. Prevzetje in
plačilo iakoj na vsaki postaji. — Po-
nudbe na S. Wehrberger, Trst,
Chiozza 16. 3284**Kupujem umetno
zobovje**in splošno vse, kar je starinsko.
Posredujem pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANČ, brivec
Franciskanska ulica 10. 1458**Kupujejo se
suhe češnje,
borovnice ter
letošnje gobe.**Ponudbe z navedbo množine in cene
na trdiko Josipa Val, Ljubljana.**Resna ponudba, namenjena samo
damam v preudarek!**Izobražen, trgovsko nadarjen, čvrst
samski zasebnik z letno rento K 3.000.—,
sicer v stalni službi s pravico do po-
kojnine želi z namenom poznejšega
zakona znanja z omikano in dobro-
srčno gospodično ali vdovo čiste pre-
teklosti. — Cenjene ponudnice, samo
v starosti od 25—40 let in s premo-
ženjem trajnega letnega donosa naj
do 31. julija 1918 naslovijo svoje
prijava s sliko, z natančnim opisom
razmer in naznanilom pravičnega na-
slova na upr. „Sloven. Naroda“ pod
„Jugoslovan 3689“ — Za resnost in
tajnost se jamči.**DAMSKA**
MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena
Varuje pred otis-
kanjem, dobro vsesava,
pije, komoda in prak-
tična, varčuje perilo, se
dobro pere ter ostane
vedno mehka. Komplet-
na garnitura K 8.—, 12.—,
20.—, na leta trepača K 28.—, 39.—,
najfiniša pa K 44.— in K 50.—
Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk
izmišljalni aparat 40.—, 45.— K. Po-
šiljatev diskretna. — Higijsen, blaga
trgovina **St. Potoky Dunaj, VI.**
Stieggasse 15. 1199**Ceško posteljno perje**puljeno za 1 kg: belo, prima
puh K 45.—, fino belo s puhom
K 26.—, dno II. vrsta K 17.—,
siv. puh K 26.—, sivo perje K
7.50; nepuljeno belo za 1 kg:
prva vrsta K 10.—, II. vrsta K 7.—
razpošilja po povzetju:**Irma Haldek, Praga-Smichov,**
Kinského tř. 1. 3674**Razglas.**Nadaljna oddaja reverznih konj sa-
mostojnim kmetovalcem in gozdnim
posesnikom bo dne 1. avgusta
1918 ob 8. uri dopoldne pri o.
in kr. artillj. opremini postaji
(Art. Ausrúst. Station d. A. O. K.) v Ljubljani, artillj. vo-
jašnica. — Izpolnjena potrdila je oddati do 31. t. m. pri povelj-
stvu zgornje postaje. 3783**Trgovina Anton Škofa**
na Dunajski cesti

ostane radi nakupa blaga od 29. julija do 24. avgusta

zaprta. 3786Varnostni ključ
„Viktoria“
je popolnoma 3468**razprodan.**Za sedaj se morejo sprejemati samo pred
znambe, ker zaradi velikega navala tvornica
ne more slediti izdelovanjem. — Čas, kdaj
se bode ključ zopet lahko točno dobavljati,
se naznani na tem mestu. — Ključ za omare
se sploh ne morejo več izdelovati, ker ni za
to potrebne medi. — Predznamenje je naslav-
ljati na generalno zastopstvo „VICTORIA“,
tvornica ključev, Zagreb 25, Trenkova ul. 12.Vodstvo usmiljenih sester sv. Vincencija Pavljanskega
naznanja, da bo**sanatorij „Leoninum“**
v Ljubljani, Zaloška cesta šte. 11,ki je bil popolnoma prenovljen, zopet odprt in
od 1. avgusta 1918 izročen svojemu prvotnemu
namenu, namreč civilnim bolnikom in sicer bo na
razpolago vsem p. n. gospodom zdravnikom, kamor
poljubno pošljejo svoje oskrbovance. 3768

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre
in zelo gaseče si
lahko vsak sam
priredi z mali stro-
ški. V zalogi so
snovi za: ananas,
jabolčnik, grenadiv-
malinovec, poprova
perla, višnjevec,
skaziti se ne more. Ta domača pijača se
lahko pije poleti hladna, pozimi vroča, namesto
ruma in žganja. Snovi z natančnim navodilom
stanejo K 12.— po povzetju. Prvenec K 20.—
Jan Grolich, druž. pri angelo, Brno 639, Morav.

Dijamantna rezila za steklo.

Dijamantov za ste-
klarje morem zač.
dobaviti samo št. 5
za 27 K in „Spal-
diem“ za 36 K, ker
je dov. dijam. pre-
povedan in je su-
rovo blago zelo
težko in le po vis. cenah dobiti.
Porto za povzetje 90 vin. Za re-
elno in solidno blago jamči
JAN GROLICH, druž. pri angelo, Brno 639, Morav.

500 kron v zlatu

Za ne odstrani
krema Grolich z
zlatom spajal.
pril. praskom vsa
solinska pogo-
maro, sofinice
opelkine, egro-
obrazne rdečice
id. in ne ohrani
kojo mladostno svežo in nežno. Cena K 6.65
s poštnino vred. s porcije stanejo K 17.—
6 porcij K 32.50. Vse brez kakih nadaljnjih
stroškov. Naslov za naročila:
JAN GROLICH, druž. pri angelo, Brno 639, Morav.

Framydol je sredstvo za

pomlajenje las,
ki rdeče svetle in sive lase in bra-
do za trajno temno pobarva. 1
steklenica s po št. vred. K 3.50
je rokna
veda, ki živo pordeči be-
da lica. Učinek je čudo-
vit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45.
Naslov za naročila:
JAN GROLICH, druž. pri angelo,
Brno 639, Morava.**Pozor!**Odstranite slab pivnik, najboljšje nadomestilo je
trajnopivni **ALABASTER**
brez pivnika komad K 7.—; rabi se vsaj 1
leto, pri večjem naročilu, vsaj 10 kom. se
dobi popust. — Cenjena naročila naj se po-
šiljajo: Ljubljana, poštni predal 143. —
Za odgovor je priložiti znamko. — Trgovci,
če naroče cel zaboj z vsebino 100 komadov,
dobe izreden popust. — 3681**Prostovoljna prodaja posestev.**Proda se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lju-
zinske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je
15 orlov njiv, 5 orlov vrta in sadovnjaka, 4 orole travni-
ka, 7 orlov vinogradi, 180 orlov loze, drugo pašniki z novo
zemelno hišo in gospodarskimi poslopji. — Cena 350.000 kron.
Blizja pojasnila daje Mijo Bibić obč. tajnik v Netretiču pri Karlovcu,
Hrvaško. 1656**Gonilni jermeni**brez dopustilnega lista. Takoj dobavni.
100 mm širok jermen prenese 12 PS.
Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi
(Bechergurten). — Transportni trakovi.
Kattner & Co, Gradec 14. 3651**Žlice, vilice, noži**

se lahko dobe v vsaki množini pri

Coronica & Pušić

Dunaj VIII., Albertgasse 14

Žlice po 16.—, 24.—, 26.— kron tucat.

Brza, točna in solidna postrežba. 3721

Pozor, trgovci!!!

Nadomestek zrnate kave, najbolje kakovosti lepo zavito

v kartonih po 1/4 in 1/2 kg nudim:

pri odjemu 50 kg..... po K 11.50

" " 100 "..... " 11.—

" " 300 "..... " 10.50

" " 1000 "..... " 10.—

Pri večjem odjemu do 1 vagona znaten popust. — Odpošilja

za naprej poslani denar ali proti akreditivu eksportna tvrdica: 3769

Gjorgje Vučković, Zagreb,

Nikolićeva ulica 9.

Odpošilja se sigurnim in stalnim naročiteljem tudi

z izvoznico v vse kraje Avstrije. 3769

Naročite hitro, dokler traja zaloga.

Kavni nadomestek s sladkorjem „MILKA“, pravi

„MILKA“ vanilinsladkor, prašek za peko (Backpul-
ver), toaletno milo, mlo za brivce, čaj, kakos ter
vse ostale specerijske, kolonijalne blago proti po-
šiljavi 75% zneska naprej, ostanek po povzetju.

Eksportna znamenita firma

Proizvodi „Milka“ Zagreb.**Iščem dober prostor**
za gostilniški obrt. Marija Jelenić,
Stara pot 1. 3726**Večje tvorničko posestvo**s hišo za stanovanje in vrtom se proda
nekje na Kranjskem. Samo direktni
interesenti brez posredovalcev naj pi-
šejo pod „A. Z. 3241“ na upr. „S. N.“V kakoli večji trgovini v Gorici išče
kot pomočnika službo**deklica,**izurjena v tej stroki, zmožna več jezi-
kov. Naslov se izve: „Via Studence
14, Gorica“. 3767**Gospodična** srednje starosti,zmožna sloven-
skega jezika v govoru in pisavi, dobra
računarka, želi mesta kontoristinja,
knjigovodkinje ali kaj sličnega.
Bila je že v službi za poslovdinjo.
Nastop s 1. ali 15. avgustom. Cenjene
ponudbe na upr. „Sloven. Naroda“
pod „Jelica 3742“.**Hraste**izpušča grinto, srbečico in dru-
ge kožne bolezni odpravi hitro
in sigurno Paratol, domače ma-
zilo. Ne umaže, je brez vonja, zato
uporabno tudi čez dan. Veliki lonček
K 5.—, dvojnati K 9.—. Dalje Paratol
tresni prašek za varstvo občutljive ko-
že, škatljica K 3.—. Oboje se dobi
proti vpslatvi zneska od Paratol-
Werke, Apotheker Ulmer, v Budim-
pešti, VII-24, Rózsá utca 13.**Hiša** s sadnim vrtomz njivo, travnikom in
malim gozdom v Vel.
Laščah

se prodaja;

polovica kupnine ostane lahko vklju-
žene. Naslov pove upravnishvo „Slo-
venskega Naroda“. 3640**Miši, podgane, stenice, ščurki.**Izdelava in razpošiljanje presku-
šeno radikalno učinkovitih uni-
čevalnih sredstev, za katera do-
bivamo vsak dan priznana pisma. —

Zoper podgane in miši K 5.—. Proti

ščurjem in ščurkom K 5.—. Tink-
tura zoper stenice K 2.—. Posebnomočna tinktura zoper stenice „Pro-
vasil“ K 3.50. — Uničevalec moljev

K 2.—. Prašek zoper mrčes K 1.50

in 3 K. Razpohovalac k temu K 1.20.

Tinktura zoper človeške uši K 1.50,

za živinske uši K 2.—. Prašek

zoper uši v obleki in perilu K

2.—. Tinktura zoper pasje bolhe K

1.50. — Prašek proti perutninskih

ušem K 2.—. Tinktura zoper mrčes

na drevo in zelenjadi (rastlinske

škodljivce) K 3.—. Pošilja se po po-
vzetju. — Zavod za uničevanje mr-
česa M. Janker, Zagreb 15, Pe-
trinjska ulica 3. 2479**Sadje,**

borovnice, maline, robidnice

kupiše proti dostavi sodov

Obstexportunternehmen

v Gradcu, Marschallgasse 18.

NB. Tam se kupujejo tudi sadi.

Delniška glavnica in rezervni fond:

K 103,000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:

K 214,681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borskih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje ku-
ponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin,
dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond nad 2.000.000.- kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje APROVIZACIJSKE KREDITE.

Strojvodjo,

preizkušeno, samostojno moč, za ležerji parni stroj s kondenzacijo (Sulzer), laže vožnja tovarna na Spodnjem štajerskem v kmečkem kraju za takojšnji vstop. Ponudbe z prepiši spricel ter zahtevo plače je vpsolati na uprav. »Sloven. Naroda« pod naslovom „Vojaštine prost 3761“.

Poljsko železnico

tire, vozove za konje ali lokomotivni pogon, eventualno tudi z lokomotivo iscem za najmo delo proti gotovemu plačilu v nakup. — Ponudbe pod: „Feldbahnen 319“ na anončno ekspedicio J. Rajca, Dunaj I. Graben 28. 3630

Vsakovrstne slamnike, slamnate torbice (cekarje) predprožnike, slamnate šolne priporočam gosp. trgovcem za obila naročila.
FRAN CERAR,
tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Zahtevajte zastoj in poštne prosto moj katalog s slikami ur, zlatnine, srebrnine, godb. instr. itd.
JAN KONRAD
c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brux) št. 1958.
Nikljaste ali jeklene anker-ure K 26, 28, 30, bela kovina (Gloria-srebro) goldin ali jeklo, remont. z dvojnimi pokrivalom K 35, 40, 50, 60, violine K 22, 24, 26, harmonike K 26, 28 in višje. Za ure triletna garancija. Pošilja se po povzetju. Izmena dopustna ali 651 denar nazaj.

Stampilje
vseh vrst za urade društva, trgovce itd.
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj kaučkovih stampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg števil. 1.

F. Batjel

Gorica — Ljubljana
Stolna ul. št. 2-4. Stari trg števil. 28.
Trgovina in mehanična delavnica

Moška in ženska dvokolesa s stare pnevmatike.
Šivalni in pisalni stroji, gramofoni.
Električne žepne svetilke.
Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodajalce.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je konečno posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne nečistosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica tekom nekaj dnij sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri starejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih priznanj! Vsakomur dajem proti retourn-znamki popolnoma zastonj pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 56, Predal 19., oddelak 36. 11 9

Uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
Edini specialist izvršuje vsa popravila te stroke.

Priporočam se trdka

JOS. PETELINC, LJUBLJANA
tovar. zaloga šivalnih strojev za obrt in domačo robo, ter njih delov, igel in olja.
Istotam prodaja galanterijskega blaga, ter potrebščin za šivilje, krojače in čevljarje. Postrežba točna in solidna — cene zmerne.
blizu frančiškanskega mostu levo, ob vodi sv. Petra nasip 7.

Tvrdba

Gričar & Mejač
Prešernova ul. 9.
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina od 5. do 26. avgusta 3689
zaprta.

Ročni mlin za žito.

(Obl. var.)
Moj originalni ročni mlin za žito z masivnim hrastovim ali železnim okrovjem, predrobnim izpolnjenjem, izboren za debelo drobljenje ali fino mletje vsake vrste žita, preprosto pa stanovitno izvršen, z izmenljivimi mlevnimi ploščami iz trjenega materiala in pri največji porabi skoro nepokončljiv.
Model 4 z ročico za mali obrat, teža 7 kg, K 100.—, Model 5 z ročnim zamašnjakom za večji obrat, okoli 12 kg, K 120.—, Rezervne mlevne plošče K 14.— par. Masivna lesena ali železna stojala s predalom K 80.— posebej. — Razpo-ilja se z Dunaja proti vpošiljavi K 20.— naprej, ostanek po povzetju Generalno zastonstvo
Max Böhnelt, Dunaj VI.,
Margaretenstrasse 27, Abt. P 17
Za preprodajalce. Prospekti zastonj. 307

Zamaški:

stari zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 55.—
novi zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 95.—
zamaški za sodo, sampanjski zamaški, vreče, platno prevzajem po najboljših cenah co poštnem povzetju na svoje stroške. Prejšnje vprasanje pri zgoraj določenih cenah ni potrebno. — Firma J. Reizner, veletrgovina z vrecami in zamaški, Gradec, Annenstrasse 28. — Telefon 1458. — Posredno alci so dobro nagrade 3662

Priporočam se trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
glavna trgovina:
Marije Terezije cesta (Kolize).
Podružnica:
Stari trg št. 4.
S spoštovanjem
Vido Bratovž.
3673

Modni salon
Stubly-Maschke
Zidovska ulica števil. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.
Priporočam
:slamnike:
svilene klobuke in čepice najnovjših oblik za dame in deklice. Popravila se sprejemajo. Zlati klobuki vedno v zalogi.

Blago za obleke je v ceni tako poskočilo, da si ga morejo omisliti le najpremožnejši sloji. Staro in po-nošeno blago nadomesti no-pobarvano vo. Včasih že zavrženo blago, pobarvano črno, modro, rdeče, rjavo itd. izgleda kot novo!

Podpisana trdka se priporoča v to svrhu z zagotovitvijo, da bo cenjeno občinstvo kar najbolje zadovoljilo.

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana.

Tovarna: Poljanski nasip števil. 4.
Podružnica: Selenburgova ulica števil. 3.
Pošilna naročila se točno izvršujejo.

Kopelj v „Hotelu Slon“

naznanja vsem cenj. obiskovalcem kopeli, da je otvorjena:
kadna kopelj:
ob delavnikih od 8.—12. ure dopoldne
„nedelj. in prazn.kih“ od 8.—12. ure dopoldne
Parna kopelj:
Torek od 8.—12. ure dopoldne za gospode
Torek od 2.—6. ure popoldne za dame
Petek od 8.—12. ure dopoldne za gospode
Petek od 2.—6. ure popoldne za gospode
Nedelja od 8.—12. ure dopoldne za gospode
Tuš:
3648
Ponedeljek od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.
Sreda od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.
Četrtek od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.
Sobota od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.
Priporočava se najtopleje — z velespoštovanjem
Hedžet & Koritnik.

V Gradcu so na prodaj 3 in 4 nadstropne moderne donosne najem-ninske hiše

noleg cestne železnice in 3 rodbinske hiše — Vprašanja pod „F. W. 8888“ na uprav. »Sloven. Naroda«. — 3655

Pravi trčan med

kupuje v vsaki množini od čebelarjev. Ponudbe z navedbo cene naj se pošljejo veletrgovini 3070

Pavel Šega
Gradec, Grazbachgasse 30.

Priporočamo krasne plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in stoznike. Zelo solidna trdka:

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. 2652 Fine

otroške obleke in krstne oprave.

JOS. ROJINA
modni atelje za gospode
= LJUBLJANA =
Franca Jožefa cesta 3.
Vojaške in uradniške
= UNIFORME =
po meri v najkrajšem času.

Po vsej Jugoslaviji se naj pljo

Tolstovrška slatina in novi Silva vrec ki se naroči pošta Gustanj, Koroško. Tam se naroči tudi fino rdečo belo in črno vino ter žganje in sadni mošt. 3705

Kupujem zmedene ženske lase.

Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Zrnančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer ob delavnikih samo od 9. do pol 1.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.